

Αρ. Ηλ. βιβλίου 34

Λάρκος Λάρκου

Το Κυπριακό στην Εποχή της Ολγκίν

Λευκωσία, Ιούλιος, 2024

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Το ηλ. βιβλίο μου με τον τίτλο «Το Κυπριακό στην Εποχή της Ολγκίν» περιλαμβάνει 20 άρθρα που έχουν δημοσιευτεί στην εφ/δα «Καθημερινή». Επισκοπούν τις διαβουλεύσεις για αναζήτηση κοινού έδαφους για νέο κύκλο από διακοινοτικές συνομιλίες, παραθέτουν τις βασικές εξελίξεις στα διάφορα στάδιά τους, καθώς και μια κριτική αποτίμηση κάθε σταδίου. Τα 20 άρθρα καλύπτουν το πρώτο εξάμηνο του 2024, όσο και οι έξι συμφωνημένοι μήνες για την κυπριακή αποστολή της Μαρία Άνχελα Ολγκίν.

Λάρκος Λάρκου, 14 Ιουλίου 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Επιστολή Ολγκίν προς Κυπρίους, 14/07/2024
2. Το νησί κάτω στα Ιμαλάια, 30/06/2024
3. Ζικ ζακ στον εκτροχιασμό, 07/07/2024
4. Η διπλωματία στην εποχή της ακροβασίας, 23/06/2024
5. Τι ξεκλειδώνει τη διαδικασία; 09/06/2024

6. Το μυστικό του Peninsula, 02/06/2024
7. Το διπλό μήνυμα Αμπάς, 26/05/2024
8. Με καρφιά και αγκάθια, 19/05/2024
9. Από τον χάλυβα στην ατελή ομοσπονδία,
12/05/2024
10. Η «δίκη» επέτειος, 05/05/2024
11. Διακαναλική «αορίστου» χρόνου, 10/03/2024
12. Το κλειδί και το παιχνίδι, 03/03/2024
13. Τα μυστικά της Κολομβίας, 25/02/2024
14. Στο καναβάτσο. Αλλά ποιος; 18/02/2024
15. Χειρονομίες και πυροτεχνήματα, 11/02/2024
16. Μπορεί η Μαρία Άνχελα Ολγκίν; 04/02/2024
17. Παγωμένες ομιλίες στο τελευταίο μίλι, 28/01/2024
18. Μνήμη και συμφιλίωση, 21/01/2024
19. Η επιστολή και η ουρά της, 14/01/2024
20. Το πακέτο και τα «δώρα», 07/01/2024

1. Επιστολή Ολγκίν προς Κυπρίους,

14/07/2024

Η προσωπική απεσταλμένη του ΓΓ των ΗΕ στο κυπριακό Μ. Α. Ολγκίν (ΜΑΟ) απευθύνεται με επιστολή της σε όλους τους Κυπρίους, 7/7: «Οι ηγέτες πρέπει να επιδείξουν βούληση και αποφασιστικότητα για πραγματική πρόοδο». Ευθεία κριτική, ελλειμματική βούληση. Ο Ε. Τατάρ «αγωνίζεται» για την μη πρόοδο. Ο Χριστοδουλίδης;

ΜΑΟ: «Ζητώ από όλους τους Κύπριους να ενθαρρύνουν και να πιέσουν τους ηγέτες τους να εργαστούν για ένα καλύτερο και ασφαλές μέλλον». Από την στιγμή που καταγράφει ελλειμματική βούληση, ζητά από όλους τους κυπρίους «να ενθαρρύνουν και να πιέσουν τους ηγέτες τους». Η ΜΑΟ διαφέρει από τους προηγούμενους απεσταλμένους, έχει πίσω της δάφνες, εργάστηκε σε σκληρές συνθήκες, απευθύνεται στην κοινή γνώμη, ζητά από την κοινωνία των πολιτών να μιλήσει και να πιέσει τους ηγέτες, αυτή η απεσταλμένη δεν παρατηρεί μόνο, διαθέτει ταλέντο και ηγετικότητα.

ΜΑΟ: «Ποτέ δεν φανταζόμουν ότι θα έβρισκα σε αυτό το όμορφο νησί τοπία όπως αυτά του σπιτιού μου στην Κολομβία...Οι ελιές, που αφθονούν και στα δύο μέρη, είναι σύμβολο ειρήνης και μόνιμης αναγέννησης». Η απεσταλμένη γνωρίζει το «μυστικό» της Κολομβίας: η κοινή γνώμη χρειάζεται προσέγγιση με ευαισθησία και σεβασμό. Η ΜΑΟ ήταν εκεί: Όταν οι (Κολομβιανοί) διαπραγματευτές συμφωνούσαν πάνω σε ένα κεφάλαιο, ενημέρωναν την κοινή γνώμη, έτσι να γίνεται κτήμα των πολλών. Ύστερα έλεγαν: «κλείσαμε το ένα κεφάλαιο, πάμε στο επόμενο με την κοινή γνώμη μαζί μας». Κάποιοι άλλοι, κοροϊδεύαν την κοινή τους γνώμη: τίποτε δεν συμφωνείται, αν δεν συμφωνηθούν όλα, έτσι όλα παιχνίδι με τον χρόνο...

ΜΑΟ: «Είναι σημαντικό να απομακρυνθούμε από λύσεις που στο παρελθόν δημιούργησαν προσδοκίες που δεν εκπληρώθηκαν και οδήγησαν σε μεγαλύτερες διαφωνίες και απογοητεύσεις. Τώρα, πρέπει να σκεφτούμε διαφορετικά». Δύσκολο να ερμηνευτεί ο χρησμός, προφανώς δεν εννοεί άλλες λύσεις, ίσως φωτογραφίζει μεθόδους που δοκιμάστηκαν στο παρελθόν. Πιθανώς να

αναφέρεται στη μέθοδο επίλυσης πολύπλοκων ζητημάτων με τη μέθοδο του δημοψηφίσματος. Η Κολομβιανή εμπειρία: αποτυχία στο δημοψήφισμα (2/10/16), επίτευξη ειρήνης με πλειοψηφία στο Κολομβιανό Κοινοβούλιο. Η συμφωνία εγκρίθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων (1/12/16) με ψήφους 130-0 και στη Γερουσία με ψήφους 75-0, Το κόμμα της αντιπολίτευσης («Δημοκρατικό Κέντρο») αποχώρησε την ώρα της ψηφοφορίας θεωρώντας την συμφωνία ειρήνευσης ως «επιεική» για τους αντάρτες του FARK

ΜΑΟ: «Τα μνημόσυνα και τα μνημεία δεν μας θυμίζουν στιγμές δόξας αλλά την αποτυχία των προσπαθειών για την επίτευξη μιας συμφωνίας στο νησί. Αποκαλύπτουν μια Κύπρο παγωμένη στον χρόνο. Όλοι πρέπει να κοιτάξουμε το μέλλον με έναν πιο υγιή και ελπιδοφόρο τρόπο». Σχόλιο επί του σημείου αυτού με βάση τις δύο Εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «υπέρ της επανένωσης της Κύπρου»: «Το 2023 η αξία του εμπορίου διαμέσου της Πράσινης Γραμμής αυξήθηκε κατά 9,6% και έφτασε τα 16 εκατ. ευρώ, που αποτελεί ρεκόρ». Αριθμοί για διελεύσεις: «Το 2023 καταγράφηκαν 7,1 εκατ. διελεύσεις, σημειώνοντας σταθερή αύξηση από τα 6,1 εκατ. διελεύσεις του 2022» (4/7).

ΜΑΟ: «Πάντα θα υπάρχουν εκείνοι που προτιμούν το status quo. Ορισμένοι αντιλαμβάνονται ακόμη και μικρές αλλαγές ως απειλή ή προδοσία. Η ιστορία μας διδάσκει ότι οι θετικές αλλαγές συμβαίνουν όταν οι ηγέτες αναγνωρίζουν τι διακυβεύεται και εστιάζουν στη μακροπρόθεσμη ευημερία των κοινοτήτων τους». Όμως, η ΜΑΟ ήταν εκεί, άκουσε τους δύο αντίπαλους ηγέτες να μιλούν στην Καρθαγένη, την ημέρα που υπέγραφαν την συμφωνία ειρήνευσης:

Χ.Μ. Σάντος: «Σήμερα μπορώ να πω από τα βάθη της ψυχής μου ότι εκπλήρωσα την αποστολή που μου αναθέσατε».

Ιβάν Μαρκές: «Κερδίσαμε την ομορφότερη από όλες τις μάχες. Η ένοπλη σύρραξη τελείωσε, τώρα αρχίζει η μάχη των ιδεών»

Η προσωπική απεσταλμένη του ΓΓ των ΗΕ στο κυπριακό Μ. Α. Ολγκίν λέει τα πιο ουσιώδη, η ηγεσία μπορεί να την προσέξει, ή μπορεί να συνεχίσει αμέριμνα το ταξίδι της στα βράχια της ακήρυχτης διχοτόμησης. Αλλά ο πολιτικός δεν βρίσκεται στο κενό, κρίνεται από τα έργα του, όχι από ομιλίες σε εγκαίνια ή τελετές. Κρίνεται από

τη δυνατότητά του να συνεκτιμά τη σχέση κόστους-οφέλους, την ικανότητά του να υπολογίζει τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις από τη μια ή την άλλη εξέλιξη. Κρίνεται από το αν έχει το θάρρος να αναλαμβάνει τις ευθύνες του. Η επίλυση δεν προκύπτει μόνο γιατί θέλουμε, ή μόνο γιατί απαγγέλλουμε. Το συναισθηματικό υλικό είναι αναγκαίο, οι ευαισθησίες του λαού μας ακέραιες-αλλά από μόνες τους δεν επιλύουν προβλήματα. Η επίλυση απαιτεί αποφάσεις κορυφής από πολιτικό ηγέτη σε Συνόδους σαν και αυτές που είχαμε στο Μον Πελεράν και στο Κραν Μοντάνα, Συνόδους με την σφραγίδα ΗΕ-ΕΕ

2. Το νησί κάτω στα Ιμαλάϊα,

30/06/2024

Πρωτοσέλιδο στην έκδοση της ισραηλινής εφ/δας Χαaretz-26/6: «Ο Smotrich έχει σχέδιο για προσάρτηση της Δυτικής Όχθης και ο Νετανιάχου το υποστηρίζει. Την προσαρτούν τώρα, θεσμοθετώντας το apartheid και καταστρέφοντας τη λύση από δύο κράτη. Αν το πετύχουν, το Ισραήλ θα πάψει να είναι ένα δημοκρατικό κράτος», (Haaretz Editorial). Μετά την Haaretz, ο Γκόνεν Μπεν Ιτζχάκ, πρώην πράκτορας της Σιν Μπετ, της

ισραηλινής υπηρεσίας εσωτερικής ασφαλείας- μιλά στο Γαλλικό Πρακτορείο Ειδήσεων:

«Ο Νετανιάχου αντιπροσωπεύει αληθινά τον πιο μεγάλο κίνδυνο για το Ισραήλ και, πιστέψτε με, ξέρω τι είναι ένας τρομοκράτης... Πιστεύω πως ο Νετανιάχου παρασύρει το Ισραήλ προς την καταστροφή. Δεν σκέφτεται παρά μόνο τον εαυτό του, τα ποινικά προβλήματα του και το πώς θα επιβιώσει πολιτικά στο Ισραήλ. Σήμερα το Ισραήλ καταστρέφεται από το εσωτερικό. Αυτός (ο Νετανιάχου) τα καταστρέφει όλα» (πηγή, «Πολίτης», 25/6). Ο αρχηγός του αμερικανικού Γενικού Επιτελείου Ενόπλων Δυνάμεων πτέραρχος Τσαρλς Μπράουν «μια ισραηλινή επίθεση στον Λίβανο δυνητικά μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο μιας ευρύτερης σύγκρουσης που θα φέρει το Ιράν και τους ευθυγραμμισμένους με το Ιράν μαχητές πιο κοντά σε μια τέτοια σύγκρουση, ιδιαίτερα αν απειληθεί η ύπαρξη της Χεζμπολάχ. Και λέω απλώς ότι θα έβλεπα το Ιράν να είναι πιο διατεθειμένο να παρέχει μεγαλύτερη υποστήριξη στη Χεζμπολάχ... η οποία είναι πιο ικανή από τη Χαμάς αναφορικά με τις συνολικές δυνατότητες, τον αριθμό πυραύλων, μεταξύ άλλων», (πηγή: protothema.gr, τίτλος «οι ΗΠΑ προειδοποιούν τον

Νετανιάχου»). Τα ζητήματα είναι πολύπλοκα και οπωσδήποτε επικίνδυνα. Αλλά στη Λευκωσία κάνουν πως δεν καταλαβαίνουν ότι το να κρατάς σπέρτα σε μια ζώνη με λογικούς και παράλογους παίκτες, δεν είναι και η πιο σοφή επιλογή. Μια απλή έρευνα στο Google σε δημοσιεύματα του Ε/Κ τύπου θα διαπιστώσει το μέγεθος και την έκταση της απρονοησίας. Έτσι, «γύρω στις 11:30 δυο ισραηλινά μαχητικά αεροσκάφη πέτασαν πάνω από την Πάφο και κυριολεκτικά έσκισαν τον «ουρανό» της πόλης» (17/11/20). Ή «εικονικές αερομαχίες έξι μαχητικών ισραηλινών αεροσκαφών πραγματοποιήθηκαν χθες πάνω από την Γιόλου και το Πολέμι και αποτέλεσαν θέαμα για τους κατοίκους της περιοχής με τους ελιγμούς τους». (22/3/ 17).

Μεθυσμένα τα παιδιά από τις «αγκάλες» Νετανιάχου νόμιζαν ότι έγιναν και εκείνοι «παίκτες»-αυτός τα πυρηνικά, εμείς τις παρελάσεις... Τώρα που αντιλαμβάνονται ότι ο κίνδυνος δεν είναι στα Ιμαλάια, λένε διάφορα. Έτσι ο ΥΠΕΞ Κ. Κόμπος «ενώπιον του ΣΕΥ στις Βρυξέλλες δήλωσε ότι η Κύπρος ουδέποτε αποτέλεσε μέρος της κρίσης, αλλά, όπως είναι διεθνώς αποδεκτό, αποτελεί μέρος της λύσης». Και ο Κυβ. Εκπρόσωπος μιλά για «εντελώς ανυπόστατους ισχυρισμούς, οι οποίοι αναφέρονται σε εμπλοκή της

Κύπρου είτε σε επιχειρήσεις, είτε σε παροχή διευκολύνσεων στη σύγκρουση του Ισραήλ με τη Γάζα». Μα, δεν είναι αυτό το θέμα, αλλάζουν το σκοπό για να μην απαντήσουν στο φλέγον: η πυριτιδαποθήκη είναι δίπλα μας. Ήσουν γενικά προσεκτικός; Έβαλες ποτέ το χάρτη κάτω; Επέλεξες να κρατάς ισορροπίες, ώστε να μην θέσεις την χώρα σου σε κίνδυνο-τώρα και πριν; Έχει μεγάλη σημασία το πώς αντιλαμβάνεσαι τα δικά σου συμφέροντα μέσα σε ένα πλέγμα από οξύτατες αντιπαραθέσεις. Εν τέλει, το να είσαι μέρος της λύσης απαιτεί άλλα, πέρα από την αμετροέπεια και τον αυτοθαυμασμό.

Μέσα στο πνεύμα του αυτοθαυμασμού ο ΥΠΕΞ Κ. Κόμπος ανέφερε στον «Πολίτη» (24/6) πως «έχουμε όμως πάντα απέναντί μας τη σκληρή πραγματικότητα ότι οι διεθνείς σχέσεις είναι συμφέροντα και ότι απέναντί μας είναι μια Τουρκία η οποία έχει τεράστια σημασία (για τους ξένους) και ισχύ. Μπορούμε να δημιουργήσουμε το δικό μας αποτύπωμα, βάρος και χρησιμότητα. Ένα παράδειγμα είναι ο ανθρωπιστικός διάδρομος Αμάλθεια, όπου έχουμε ρόλο στην περιοχή, αφού είναι και δική μας πρωτοβουλία». Ενώ ο ΥΠΕΞ κάνει στο σημείο αυτό σωστές διαπιστώσεις, καταλήγει

σε ένα συμπέρασμα που δεν επηρεάζει την ουσία των πραγμάτων. Οι καλύτερες δυνατές σχέσεις με τις ΗΠΑ είναι χρήσιμες, αλλά η γεωπολιτική μέσα στην οποία η Κύπρος κινείται έχει όρια. Αν η Κύπρος έχει Αμάλθεια, η Τουρκία έχει Ινσιρλίκ, επιρροή στον Καύκασο, στον Εύξεινο, στο ΝΑΤΟ ως 2ος μεγαλύτερος στρατός του, Κόσσοβο, Αφχανιστάν κλπ. Οι ΗΠΑ δεν αποκλείουν κανένα στους στρατηγικούς τους διαλόγους (με πλήθος από χώρες), το ζήτημα είναι η Κύπρος να έχει επίγνωση των ορίων της και να γνωρίζει τι ακριβώς ζητά. Ο «Στρατηγικός Διάλογος με τις ΗΠΑ» θα κριθεί μόνο με στρατηγική επίλυσης στο κυπριακό και η στρατηγική επίλυσης θα κριθεί (κυρίως) σε διασύνδεση με την ΕΕ-κυπριακό, ευρωτουρκικές σχέσεις. Ο ΥΠΕΞ σημειώνει επίσης πως «πλέον είναι ένα σημείο αναφοράς το οποίο αποτελεί στίγμα για την κατεύθυνση της εξωτερικής μας πολιτικής. Έχουμε πετύχει μια τέτοια σχέση συνεργασία με τις ΗΠΑ, ούτε είναι μια ευκαιριακή εξέλιξη. Συνεπώς, ο Στρατηγικός Διάλογος με τις ΗΠΑ αποτελεί σημείο αναφοράς για εμάς, όπως η ένταξή μας στην ΕΕ». Είναι εξαιρετικά ανησυχητικό το γεγονός ότι καμμία δημόσια αντίδραση δεν προέκυψε επί του σημείου αυτού της συνέντευξης. Η ένταξή μας στην ΕΕ συνιστά συμμετοχή σε κοινότητα κρατών/πολιτών, με θεσμικό πλαίσιο

λειτουργίας, με συμβούλια, εκλογές όπως στις 9/6, με δεσμευτικούς κανονισμούς, με κοινό νόμισμα, με πρόστιμα κλπ. Ο «στρατηγικός διάλογος με τις ΗΠΑ» είναι ένα διακηρυκτικό κείμενο. Ένας υπεξ που βάζει στην ίδια ζυγαριά «την ένταξή μας στην ΕΕ» με τη συμφωνία για «στρατηγικό διάλογο με τις ΗΠΑ», απλά είναι ακατάλληλος για τη δουλειά!

3. Ζικ ζακ στον εκτροχιασμό, 07/07/2024

Ο Α. Μαυρογιάννης, τέως διαπραγματευτής, ομιλεί: «Επαραδέχθηκεν (ο Αναστασιάδης) ότι είχε συζητήσει με τον Τσαβούσολου την ιδέα των δύο κρατών...και σε μένα, το παραδέχθηκε, στο στυλ... ρε κουμπάρε να τα έβρουμε, ανεπίσημα, μη δεσμευτικά.....είναι κακό να θεωρεί οποιοσδήποτε ότι εμπήκε επίσημα στο τραπέζι αυτή η ιδέα, δεν εμπήκε ποτέ...Αυτό ήταν το λάθος του ΠτΔ, ναι μεν δεν το έβαλε επίσημα αλλά την προηγούμενη από την πιο κρίσιμη ημέρα της διαπραγμάτευσης να λες στον τούρκο...στον τούρκο...ότι μπορεί τούτα που συζητούμε να μην είναι η λύση, μπορεί κάτι άλλο, δεν βοηθάς από αυτή την άποψη, δεν

το έβαλε στο τραπέζι αλλά, ναι, οι εντυπώσεις είναι κακές». (Πηγή: Legal Matters, 27/6)

Ο λαός μας περίμενε καλύτερες μέρες αλλά: «ρε κουμπάρε, να τα έβρουμε, ανεπίσημα, μη δεσμευτικά... να λες στον τούρκο» αλλά ταυτόχρονα να υπογραμμίζεις ότι «η ιδέα, δεν εμπήκε ποτέ επίσημα!». Μα ο Ν. Αναστασιάδης δεν έκανε κάτι που σκέφτηκε εκείνη την στιγμή στο Κραν Μοντάνα. Ως γνωστόν, σηκώθηκε και έφυγε και από το Μον Πελεράν, (Νοέμβριος, 2016), επικαλούμενος δήθεν τηλεφώνημα από πολιτικό αρχηγό. Θα ήταν πάντως πολύ ενδιαφέρον αν ο τέως διαπραγματευτής έχει κάτι να μας πει και γι' αυτή την υπόθεση, καθώς μαζί του επέστρεψε όλη η ομάδα. Η συζήτηση Αναστασιάδη-Τσαβούσολου δεν ήταν κάτι μεμονωμένο, πάει και τελείωσε τον Ιούλιο του 2017. Ο Μ. Δρουσιώτης συνεχίζει από εκεί που άφησε τις αποκαλύψεις ο Α. Μαυρογιάννης: «Στις 4 Ιουλίου 2017, ο Μαυρογιάννης και η ομάδα του σύρραψαν ένα δικό τους πλαίσιο Γκουτέρες. Στην κορυφή του εγγράφου έγραψαν «UN Secretary – General», ως αν το έγγραφο αυτό να είχε συνταχθεί από τον ΓΓ! Αργότερα, κοινοποίησαν αυτό το πλαστό Πλαίσιο Γκουτέρες σε ξένους ηγέτες και στην ΕΕ», (Πηγή, άρθρο, ΜΔ: «Η

χάλκευση εγγράφων και αλήθειας για το Κραν Μοντανά» 7/1/22).

Δύο θέματα με βάση το Κραν Μοντάνα: 1ον βολιδοσκόπηση Αναστασιάδη σε Τσαβούσογλου για «δύο κράτη». 2ον Κατασκευή άλλου Πλαισίου Γκουτέρες. Άλλα θέματα με βάση τη Λευκωσία: 1ον Χάθηκαν τα πρακτικά του ΟΗΕ. 2ον Αποκεντρωμένη ομοσπονδία. 3ον Άλλη συνταγματική δομή από την συμφωνηθείσα στο ΚΜ, πρόεδρος-πρωθυπουργός. 4ον Επιστροφή στο σύνταγμα του 60, 5ον, Απόρριψη της πρότασης Ακιντζί στις 2 Μαΐου 2018 ώστε «να ανακοινωθεί το Πλαίσιο Γκουτέρες ως στρατηγική συμφωνία». Η πολιτική Αναστασιάδη, όπως την είπε στον Τσαβούσογλου, συνεχίστηκε και μετά το Κραν Μοντάνα. Για όλα όσα έκανε ο Ν. Αναστασιάδης από το 2017 μέχρι το 2020, ο τέως διαπραγματευτής είχε πλήρη εικόνα- εκτός άλλων-, ο Ν. Αναστασιάδης τα έλεγε και δημόσια! Δύο τα ενδεχόμενα, είτε ο Α. Μαυρογιάννης συμφωνούσε μαζί του για τις κινήσεις για εκτροχιασμό του Πλαισίου Γκουτέρες και άρχισε να λέει άλλα όταν ήταν βέβαιος πως με την εκλογή Τατάρ το παιχνίδι γύρισε,

είτε παρέμεινε ως διαπραγματευτής χωρίς διαπραγματεύσεις για 5 χρόνια, για λόγους που όλοι αντιλαμβάνονται.

Ίσως ο ίδιος να θεωρεί ότι οι πρόσφατες αποκαλύψεις του στο Legal Matters αφαιρούν κάτι από το βάρος της ενεργητικής ομπρέλας που προσέφερε επί μακρόν στον Ν. Αναστασιάδη! Μάλλον το αντίθετο: ο οργανωμένος εκτροχιασμός των διαπραγματεύσεων με συνομιλητή τον ακέραιο Μ. Ακιντζί πέρασε γιατί οι συνεργάτες του αυτοί ήταν!

Γι' αυτό δηλώσεις όπως αυτές του προέδρου του ΣΑ για τον μήνα Ιούλιο και μόνιμου αντιπροσώπου της Ρωσίας πρέσβη Βασίλι Νεμπένζια, την 1η Ιουλίου στη Νέα Υόρκη δεν ηχούν πλέον παράξενα: «Είναι ατυχές, αλλά η τελευταία ευκαιρία που είχαμε ήταν το 2017 στο Κραν Μοντανά... Η απεσταλμένη του ΓΓ του ΟΗΕ, κ. Ολγκίν, ταξίδευε στο νησί, μιλούσε με τις δύο πλευρές, μόνο για να διαπιστώσει ότι τα μέρη απέχουν πολύ από τη συμβιβαστική λύση που ίσως βρεθεί. Επιπλέον βλέπουμε τη σκλήρυνση των θέσεων ορισμένων σχεδίων των δύο πλευρών». (Πηγή: ΚΥΠΕ, 1/7)

Ωστόσο, κανένας πρέσβης ή κανένας ΓΓ δεν θα μιλούσε έτσι, αν ο Ν. Χριστοδουλίδης είχε καθαρή θέση υπέρ του πλαισίου του ΓΓ Α. Γκουτέρες του 2017. Επειδή το απορρίπτει, τα κολοκυνθίζει και επειδή τα κολοκυνθίζει, τον βάζουν οι εξωτερικοί παράγοντες στην ίδια μοίρα με τον Τατάρ. Κανένας παράγοντας δεν λέει ότι «η μια πλευρά, ειδικότερα ο Ε/Κ ηγέτης, εμφανίζεται πρόθυμος για ουσιαστική πρόοδο και δεσμεύεται από το παραχθέν έργο του ΓΓ (Πλαίσιο Γκουτέρες) σε όλα τα κεφάλαια, περιλαμβανομένων των κεφαλαίων για την ασφάλεια και την διακυβέρνηση». Ο ίδιος ο ΓΓ των ΗΕ, για να μην μπορεί ο ένας ή ο άλλος να λένε άλλα, έγραψε: «Τα μέρη έφτασαν κοντά στο να καταλήξουν σε στρατηγική κατανόηση όσον αφορά την ασφάλεια και τις εγγυήσεις, καθώς και σε όλα τα υπόλοιπα εκκρεμή βασικά στοιχεία μιας συνολικής διευθέτησης. Συνεπώς, πιστεύω ακράδαντα ότι στο Κραν Μοντανά χάθηκε μια ιστορική ευκαιρία». (Πηγή: Έκθεση ΓΓ 29/9/17). Η ουσία του αδιεξόδου βρίσκεται ακριβώς εδώ: η απόρριψη από τον Ν. Χριστοδουλίδη των συγκλίσεων του 2017, ακινητοποιεί τα ΗΕ και διευκολύνει τον Τατάρ να λέει τα γνωστά. Χωρίς όμως καθαρή αποδοχή του πακέτου από Έξι Σημεία του ΓΓ, η απεσταλμένη του ΓΓ δεν έχει το

αναγκαίο εργαλείο για να συζητήσει με την Άγκυρα/Χ Φιντάν, τα μείζονα-Πλαίσιο Γκουτέρες, συν Ευρωτουρκικά. Η επιλογή Ν. Χριστοδουλίδη να κρατά τα ζητήματα κλειστά σε έναν μικρό κύκλο από πολύ στενούς του συνεργάτες, δείχνει «ξεκάθαρα» ποιες είναι οι προτεραιότητές του.

4. Η διπλωματία στην εποχή της ακροβασίας, 23/06/2024

Τι εννοεί ο ηγέτης της Χεζμπολάχ Χασάν Νασράλα σε σχέση με την Κύπρο; Τι τρέχει ή τι μπορεί να τρέξει; Όλοι γνωρίζουμε: η Μ. Ανατολή δεν έχει μόνο λογικούς πολιτικούς, δεν έχει μόνο λογικά κινήματα. Όπως όλοι γνωρίζουμε, έχει και παράλογους, έχει κινήματα που τρέφουν και τρέφονται από το φανατισμό και τις απειλές. Η Γάζα είναι η πιο χαρακτηριστική απόδειξη-Χαμάς (7/10), ύστερα ο «πόλεμος» του Νετανιάχου. Η Κύπρος είναι δίπλα από την πιο δύσκολη, πύρινη γειτονιά του πλανήτη. Χρειάζεται σοφία και προνοητικότητα από την πλευρά της ηγεσίας της για να

διαχειριστεί μια πολεμική σύγκρουση με απροδιόριστες επιπτώσεις στο μέλλον.

Σύμφωνα με το Reuters (19/6), ο ηγέτης της Χεζμπολάχ Χασάν Νασράλα σε τηλεοπτικό διάγγελμα είπε ότι «σε περίπτωση που οι εχθροπραξίες με τον ισραηλινό στρατό κλιμακώνονταν σε έναν ευρύτερο πόλεμο, τότε οι μαχητές του κινήματος θα αγωνίζονταν «χωρίς κανόνες» και «χωρίς περιορισμούς. Πουθενά στο Ισραήλ δεν θα υπήρχε ασφάλεια από τις επιθέσεις της Χεζμπολάχ», κάνοντας λόγο ακόμη και για ενδεχόμενους στόχους στη Μεσόγειο Θάλασσα. Ενώ απείλησε για πρώτη φορά την Κύπρο», λέγοντας ότι η Χεζμπολάχ θα μπορούσε να τη θεωρήσει «μέρος του πολέμου, εάν εξακολουθήσει να επιτρέπει στο Ισραήλ να χρησιμοποιεί τα αεροδρόμια και τις βάσεις της για στρατιωτικούς σκοπούς».

Μην πάμε μακριά. Στις 22/5 η Παλαιστινιακή Αρχή έστειλε καθαρό μήνυμα στη Λευκωσία. Έγραψε ότι «οκτώ μέλη της ΕΕ αναγνωρίζουν ήδη την Παλαιστίνη, μεταξύ αυτών και «η Ελληνική Διοίκηση της Νότιας Κύπρου». Ύστερα η ΠΑ έκανε ένα βήμα πίσω και το ΥΠΕΞ στη Λευκωσία αντί να δει το ουσιώδες μίλησε για

«λάθος του μεταφραστή»- ως συνήθως ειδικοί στο να κοροϊδευόμαστε μεταξύ μας. Τώρα μίλησε ο Χασάν Νασράλα και το κλίμα στη νήσο άλλαξε γιατί γνωρίζουμε ότι η Χεζμπολάχ διασυνδέεται με το Ιράν και, όλοι προβληματιζόμαστε «μήπως το εννοεί»; Τι ακριβώς σημαίνει η απαράδεκτη απειλή Νασράλα ότι «η Κύπρος να καταστεί μέρος του πολέμου»;

Η μεγάλη εικόνα: ένα είναι ο απαράδεκτος Νασράλα, άλλο είναι οι πολιτικές της Λευκωσίας. Ο Ν. Χριστοδουλίδης επιμένει να μην βλέπει ότι η διαχείριση του πολέμου απαιτεί ισορροπίες με «δύο μάτια» σε μian περιοχή όπου ο παραλογισμός πάει κι έρχεται. Ακόμα και ένας πρωτοετής φοιτητής των πολιτικών επιστημών κατανοεί ότι σε μια πολύπλοκη εξίσωση το να βάζεις όλα τα αυγά σου στο καλάθι του Νετανιάχου, ίσως οδηγήσει σε επικίνδυνες εξελίξεις. Η απουσία μιας διπλωματίας με ισορροπίες φέρνει την Κύπρο πιο κοντά σε περιπέτειες. Αυτό επηράζει και το κυπριακό, ωστόσο, ο Ν. Χριστοδουλίδης αδιαφορεί για την ουσία του, το ενδιαφέρον του επικεντρώνεται στην επικοινωνιακή διαχείριση του αδιεξόδου, να «δείχνει», όχι να κάνει. Μια ακόμα απόδειξη η επί διήμερον πανηγυρική ατμόσφαιρα για το ταξίδι Κόμπου στις ΗΠΑ και η

πώληση της ψευδαίσθησης ότι η Κύπρος είναι «πυλώνας σταθερότητας». Ο Ν. Χριστοδουλίδης με γραπτή του δήλωση «εξέφρασε μεγάλη ικανοποίηση για τη συμφωνία θεσμοθέτησης Στρατηγικού Διαλόγου της ΚΔ και των ΗΠΑ κατά την επίσκεψη του ΥΠΕΞ Κ. Κόμπου στις ΗΠΑ- «από σήμερα η διμερής σχέση της χώρας μας με τις ΗΠΑ ενισχύεται σημαντικά». Τρία θέματα, 1ον, Χρήσιμη η «αναβάθμιση». Αλλά πώς; Έχουμε κάποιον τρόπο/μέθοδο να την αξιολογήσουμε; 2ον, Τι σημαίνει «από σήμερα»; Πού ήταν χθες; Αφού μάθουμε, τότε θα αξιολογήσουμε και το πού είναι σήμερα. 3ον, Η αναβάθμιση προκύπτει με στοιχεία (λ.χ. αριθμοί για τις εμπορικές σχέσεις, τις πολιτιστικές ανταλλαγές). Οι γενικολογίες δεν είναι μια πειστική πολιτική. Όλοι οι πρόεδροι της Κύπρου έβαζαν τις σχέσεις με τις ΗΠΑ ψηλά, οι σχέσεις διαχρονικά ήταν σε πολύ καλό επίπεδο. Ας υποθέσουμε ότι η «αναβάθμιση» έφτασε προχθές. Τότε η υπογραφή της συμφωνίας Τουρκίας-ΗΠΑ που έφτασε στις 13/6 και με την οποία η Τουρκία θα παραλάβει 40 F-16 και θα εκσυγχρονίσει άλλα 79, τι ακριβώς είναι; Εδώ μετράμε αριθμούς: 40 συν 79.

Στο επίμαχο ζήτημα που συνδέεται με τις απειλές Νασράλα: ο Ν. Χριστοδουλίδης «ψηφίζει» Νετανιάχου

για ιδιοτελείς λόγους, πρώτο, για να διαχειρίζεται το αδιέξοδο στο κυπριακό με τις πλάτες του εβραϊκού λόμπι στις ΗΠΑ, δεύτερο, για να εμφανίζεται στην κοινή γνώμη ότι έχει «κινητικότητα» και, 3ον, για να «μετριάξει» τις δικές του βαρύτερες ευθύνες για το στρατηγικό αδιέξοδο, 2017-20. Αλλά ένα μικρό κράτος με ελάχιστα μέσα στη διάθεσή του (προσωπικό, μέσα, επιρροές), επικεντρώνεται στο κύριο στόχο και όλα τα άλλα είναι «συμπληρωματικά». Ο κύριος στόχος είναι, η μέσα από τη συμμετοχή μας στην ΕΕ, συστηματική εργασία για να στήσουμε μέσω ΕΕ project επίλυσης του κυπριακού-έργο δύσκολο, επίπονο, απαιτητικό. Ο διασκορπισμός δυνάμεων, η σπατάλη πολιτικού κεφαλαίου σε πολιτικές με κύριο στοιχείο τους την εσωτερική κατανάλωση, δεν παράγουν οτιδήποτε-πωλούν ένα ή δύο λεπτά δημοσιότητας στα δελτία των 8. Μια χώρα που το 37% του εδάφους της τελεί υπό στρατιωτική κατοχή, δεν είναι «πυλώνας σταθερότητας», όπως δήλωσε για πολλοστή φορά ο Ν Χριστοδουλίδης. Αντίθετα, είναι πυλώνας αστάθειας- γραμμή κατοχής, νεκρή ζώνη και μη συμμετοχή στο Σένγκεν.

Κατά τον Γιάννο Κρανιδιώτη το σημερινό status quo στη νήσο είναι «επικίνδυνο, με ένα εύθραυστο σύνορο, εστία σύγκρουσης, μια αντιπαράθεση που διαιωνίζεται,

αποσταθεροποιητικός παράγοντας για όλη την ευρύτερη περιοχή».

5. Τι ξεκλειδώνει τη διαδικασία; 09/06/2024

Πενήντα βρετανοί βουλευτές «από διάφορα κόμματα» ζήτησαν από τον ΥΠΕΞ Ν. Κάμερον έναρξη απευθείας πτήσεων μεταξύ Βρετανίας και αεροδρομίου της Τύμπου στην κατεχόμενη Κύπρο. Κάνοντας λόγο για «τιμωρητική και άδικη απαγόρευση...ελπίζουν ότι να βάλουν το θέμα στην ατζέντα της Κυβέρνησης που θα προκύψει από τις προσεχείς εκλογές» Πρόσθεσαν: «Αν το Ην. Βασίλειο δεν δημιουργήσει γέφυρες με το ψευδοκράτος, τότε προκύπτει ο κίνδυνος να το κάνουν χώρες όπως η Ρωσία και το Ιράν», (πηγή: ΚΥΠΕ, 30/5)

Ο αριθμός 50 είναι μεγάλος, σε διακομματική βάση, η αναφορά σε Ρωσία και Ιράν έχει καθαρή στόχευση- να μεγιστοποιήσει τον αριθμό. Το σχόλιο Χριστοδουλίδη για την πιο πάνω εξέλιξη, είναι κυριολεκτικά απίστευτο: «Η Βρετανία, είναι μόνιμο μέλος του ΣΑ των ΗΕ, είναι

εγγυήτρια δύναμη στην Κύπρο και σε καμία απολύτως περίπτωση δεν μπορεί να προχωρήσει σε ενέργειες που αντιβαίνουν τα ίδια τα ψηφίσματα που ως μόνιμο μέλος του ΣΑ του ΟΗΕ έχει ψηφίσει». Ακόμα και ένας πρωτοετής φοιτητής στις πολιτικές επιστήμες δεν θα χρησιμοποιούσε την έκφραση «σε καμία απολύτως περίπτωση δεν μπορεί». Ο φοιτητής θα μπορούσε να του απαριθμήσει χώρες που προχωρούν σε ενέργειες που αντιβαίνουν διάφορα ψηφίσματα των ΗΕ. Μεταξύ αυτών και η Κύπρος, σε σχέση με το Μεσανατολικό: ταύτιση με Νετανιάχου, αδιαφορία για την άλλη πλευρά. Οι 50 συνιστούν μια προειδοποίηση, μια υπεύθυνη ηγεσία δεν σφυρίζει αδιάφορα, έχει σχέδιο, δράση και εξωστρέφεια για την ουσία, όχι (μόνο) για την καταγγελία. Ο Κυβ. Εκπρόσωπος δήλωσε στις 2/6 πως «διαβεβαιώνουμε τον κυπριακό λαό ότι δεν υπάρχει μεγαλύτερη έγνοια από την επίλυση του Κυπριακού». Αλλά πού κρύβεται αυτή η έγνοια και κανένας δεν την βλέπει; Ακόμα και μια απλή διαπλάτυνση του δρόμου στο οδόφραγμα Αγίου Δομετίου δεν πέρασε, άρα, άλλο «έγνοια», άλλο έργο. Ποια δεδομένα την υποστηρίζουν;

Οι εναπομείναντες παίκτες στο κυπριακό ενδιαφέρονται για την ουσία:

Η Μαρία Άνχελα Ολγκίν δίνει το πλαίσιο: «Σε ό,τι αφορά τα κίνητρα, η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη έχει μία πολύ καθαρή εικόνα και ξέρει τι θα μπορούσε να ξεκλειδώσει τη διαδικασία». (Πηγή: «Καθημερινή» 13/5)

Έρχεται η πρέσβειρα της Γερμανίας Άνκε Σλιμ και εξηγεί την Ολγκίν: «Είμαστε πεπεισμένοι ότι η οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ της Ε/Κ και της Τ/Κ κοινότητας είναι σημαντική. Για παράδειγμα συναντήσεις μαθητών και εκπαιδευτικών και από τις δύο πλευρές της διαχωριστικής γραμμής, στο πλαίσιο του προγράμματος «Imagine» ή μεταξύ εταιρειών και επιχειρηματικών ενώσεων των δύο κοινοτήτων»- (Πηγή: ο Φιλελεύθερος, 2/6)

Έρχεται ο τέως πρόεδρος της Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ και εξηγεί την Ολγκίν: «Θα υπάρξουν νέες πιθανότητες για το κυπριακό, αν βρούμε τρόπους να επανασυνδεθούμε στο Κυπριακό με τον κ. Ερντογάν» (ΚΥΠΕ, 29/5).

Έρχεται ο Ευρωπαίος ΥΠΕΞ Ζ. Μπορέλ και εξηγεί την Ολγκίν: «Ο Οδικός Χάρτης-θετική ατζέντα- για τις σχέσεις της Τουρκίας με την ΕΕ εξυπηρετεί το πιο σημαντικό μας συμφέρον, που είναι η ειρήνη και η σταθερότητα στην Α. Μεσόγειο». (Πηγή: Cyprustimes, 29/11/23).

Έρχεται ο Μάριο Νάβα, ΓΔ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Υποστήριξη Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων και εξηγεί την Ολγκίν: «Ένα δικοινοτικό φωτοβολταϊκό πάρκο στη νεκρή ζώνη θα αυξήσει την συνεργασία στον τομέα της ενέργειας και θα οικοδομήσει εμπιστοσύνη μεταξύ Ε/Κ και Τ/Κ. Ένα δικοινοτικό φωτοβολταϊκό θα βοηθήσει επίσης στο «πρασίνισμα» των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας των δύο κοινοτήτων και θα τις επανενσωματώσει σε κάποιο βαθμό. Περιμένουμε σύντομα νέα από τους διαπραγματευτές. Εάν υπάρχουν διαφορετικές απόψεις και ανησυχίες, η Επιτροπή είναι έτοιμη να βοηθήσει στην εξεύρεση λύσεων», (Πηγή: ΚΥΠΕ, συνέντευξη Γ. Κακούρης, 1/6). Άρα, είναι σημαντικό να δούμε τι πολιτική διάσταση έχει, τι σημαίνει βαθύτερη δέσμευση της ΕΕ σε projects μακράς πνοής, όπως αυτό, και, πώς το συνδέεις με τις ανάγκες για στροφή στις ΑΠΕ και στους στόχους για την πράσινη μετάβαση. Από τον Φεβρουάριο η παρουσίαση, τώρα ο Ιούνιος και ο Μ. Νάβα περιμένει. Μήνες μετά, καταγράφεται καμμία απάντηση από καμμία πλευρά. Ο Ν. Χριστοδουλιδης που ανακήρυξε το 2024 «έτος της λύσης» γνωρίζει ότι δεν αρκεί να κρύβεσαι πίσω από τον Ερσίν Τατάρ. Έρχεται ο Μ. Νάβα να μάς πει ότι

μπορούμε, ότι υπάρχουν δρόμοι που αλλάζουν τα δεδομένα και δείχνουν την πρόοδο. Πάνω όμως, σε μια λογική, όχι ακατάστατα. Ο Μάριο Νάβα, προσέχει τον Ζαν Μονέ, έναν από τους «πατέρες» της ευρωπαϊκής ενοποίησης: «Όταν ένα πρόβλημα σου φαίνεται άλυτο, άλλαξε το πλαίσιό του». Αν όμως εμείς δεν κάνουμε ότι μας αναλογεί, αν δεν γίνουμε ιδιοκτήτες της υπόθεσης, δεν θα έρθει κάποιος άλλος να μάς επιβάλει να φυτέψουμε ένα φωτοβολταϊκό πάρκο στο παλιό αεροδρόμιο Λευκωσίας.

Όλες οι πιο πάνω θέσεις όλων πρωταγωνιστών του κυπριακού ζητηματος είναι καλά γνωστές στον Ν. Χριστοδουλίδη- κωδικός «ξέρει τι ξεκλειδώνει τη διαδικασία». Όσο τις απορρίπτει – άλλο τόσο μιλά για «έγνοια». Όσο τις απορρίπτει, άλλο τόσο θα μιλά για «συνομιλίες από εκεί που μείναμε», από εκεί που φύγαμε...

6. Το μυστικό του Peninsula, 02/06/2024

Ο χρόνος έχει τη δική του σημασία. Ο τέως Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβ. Νεοφύτου, σύμφωνα με ρεπορτάζ στην

εφ/δα «Καθημερινή» (24/5), «έριξε ευθέως το γάντι προς Αναστασιάδη – Χριστοδουλίδη με τις αναφορές του για το ξενοδοχείο Peninsula της Νέας Υόρκης τον Σεπτέμβρη του 2018 (συνέντευξη Νεοφύτου, podcast Legalmatters, 22/5). Ο Α. Νεοφύτου ζήτησε από τον τέως και τον νυν προέδρους «να επιβεβαιώσουν τη συνάντηση που έγινε στο εν λόγω ξενοδοχείο στη Νέα Υόρκη». Η παρέμβαση αυτή «επανέφερε στο προσκήνιο και τον «άτυπο» διάλογο Χριστοδουλίδη-Τσαβούσογλου στην έδρα του ΟΗΕ το 2019, όταν ο Ν. Χριστοδουλίδης είπε ενώπιον τηλεοπτικών συνεργείων στον Μ. Τσαβούσογλου «να δώσουν τα χέρια για λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας. Θα συμφωνήσετε στους όρους αναφοράς; Γιατί χρειάζεται πριν, η άτυπη πολυμερής;» Ο Μ. Τσαβούσογλου απάντησε «πρώτα χρειάζεται να συμφωνήσουμε το τι θα διαπραγματευθούμε». Ο Ν. Χριστοδουλίδης απάντησε «γνωρίζουμε τι θα διαπραγματευθούμε». Ο Μ. Τσαβούσογλου ξαναρώτησε «ποια θα είναι η λύση», ισχυριζόμενος ότι «πέρυσι (2018) ο Πρόεδρος Αναστασιάδης στη συνάντηση που είχε μαζί του, παρουσία του κ. Χριστοδουλίδη, «μίλησε για συνομοσπονδία» (Πηγή: «Καθημερινή», 24/5)

Η σταδιακή αποκάλυψη πραγμάτων δείχνει πως όλα συγκλίνουν προς την ίδια κατεύθυνση. Πρώτα ο Ν. Αναστασιάδης μίλησε στον ΥΠΕΞ της Τουρκίας για «δύο κράτη» την παραμονή της (υποτίθεται) μεγάλης διαπραγμάτευσης που θα γινόταν υπό τον Α. Γκουτέρες στο Κραν Μοντάνα (7/2017). Ακολούθησε νέα συνάντηση Αναστασιάδη-Τσαβούσογλου στην παρουσία Χριστοδουλίδη στη Νέα Υόρκη ένα χρόνο μετά, Σεπτέμβρης, 2018, Peninsula. Η επόμενη χρονιά (2019) έφερε την θεατρική παράσταση Χριστοδουλίδη μπροστά στον Τσαβούσογλου με ανοικτές κάμερες, προφανώς κατ' εντολήν Αναστασιάδη, για να δείξει στους ιθαγενείς ότι «τώρα δεν έχει δύο κράτη, τώρα έχουμε επιστροφή στην ΔΔΟ. Είδετε; Το είπα και στον Τσαβούσογλου!». Επί του ιδίου θεματος ο Μ. Τσαβούσογλου «υποστήριξε ότι ο Πρόεδρος Αναστασιάδης τού είπε στο Κραν Μοντάνα ότι η καλύτερη λύση, είναι η λύση δύο κρατών, και πως αργότερα στη Νέα Υόρκη τού είπε να προχωρήσουν με συνομοσπονδία. Κατηγόρησε μάλιστα τον Πρόεδρο Αναστασιάδη πως άλλα λέει στον ίδιο, άλλο στον Τ/Κ ηγέτη Μουσταφά Ακιντζί, άλλα στην ειδική αντιπρόσωπο του ΓΓ του ΟΗΕ Τζέην Χολ Λουτ και άλλα στην Ελλάδα». (Πηγή: «Καθημερινή», 22/7/19)

Οι δύο (Αναστασιάδης, Χριστοδουλίδης) έκαναν την εκτίμηση ότι τώρα δεν υπάρχει επιστροφή στο ίδιο Πλαίσιο Γκουτέρες, η βάση του είχε ήδη αποδιοργανωθεί με τις καλά υπολογισμένες αλλοπρόσαλλες στροφές Αναστασιάδη (δύο κράτη, αποκεντρωμένη, νέα συνταγματική δομή κλπ). Αφού οι δύο εκτίμησαν ότι το ευθυγραμμισμένο με τις ουσιώδεις πτυχές της ΔΔΟ Πλαίσιο του ΓΓ είχε εκτροχιαστεί, έκαναν «στροφή» στη γενικολογία περί ΔΔΟ και έστησαν την συνάντηση στο ξενοδοχείο με Τσαβούσογλου για να αποσείσουν/μειώσουν το βάρος από τυχόν μελλοντικές αποκαλύψεις.

Συμβαίνουν περίεργα πράγματα σήμερα. Γιατί δεν πείθει ο Ν. Χριστοδουλίδης όταν απέναντι βρίσκεται ένας Τατάρ; Οι διεθνείς παίκτες γνωρίζουν, οι πρέσβεις των χωρών- μελών της ΕΕ τυγχάνουν ενημέρωσης από τα ΗΕ. Γνωρίζουν ότι ο Ν Χριστοδουλίδης ήταν «δίδυμο» με Αναστασιάδη σε κάθε μικρή ή μεγάλη κίνηση για εκτροχιασμό των συνομιλιών. Η αξιοπιστία είναι μεγάλη υπόθεση-η απώλειά της, επίσης.

Επί του ιδίου θέματος μίλησε ο πρώην Πρόεδρος της Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, (Πηγή: ΚΥΠΕ, 29/5) με

αφορμή την συμπλήρωση 20 χρόνων από την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ:

Πρώτα μιλά για τη Σύνοδο Κορυφής για την Κύπρο στο Κραν Μοντάνα: «Θεωρώ πως το κύριο πρόβλημα δεν ήταν ο Ερντογάν και δεν ήταν ο Ακιντζί, αλλά ο νότος του νησιού, γιατί δεν ήταν έτοιμος να κάνει το άλμα».

Συνέχισε, επαναλαμβάνοντας πως απογοητεύτηκε καθώς «επένδυσσα αρκετό από τον χρόνο μου στο θέμα αυτό, έχοντας διμερείς επαφές». Αναφερόμενος στην ηγεσία της ε/κ πλευράς, σημείωσε πως «αν και συμπαθώ και αγαπώ αυτούς στον νότο, δεν έκαναν αρκετές προσπάθειες να εξηγήσουν πως αυτή ήταν η στιγμή για το άλμα, και ούτε τα άλλα κόμματα στο νησί το έκαναν».

Ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ υπήρξε ένας εκ των τελευταίων μεγάλων ευρωπαϊών ηγετών με κύρος και επιρροές. Έβλεπε τη μεγάλη εικόνα, ενεργούσε ως πρόεδρος με στρατηγική σκέψη. Η άποψή του μετρά.

Ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ διόρισε προσωπικό απεσταλμένο στο κυπριακό, τον Πίτερ βαν Νούφελ, ο οποίος συμμετείχε στις συνομιλίες στο αεροδρόμιο Λευκωσίας, διαμένοντας επί διετίαν στη νήσο, 2015/17.

Στη Σύνοδο για την Κύπρο στη Γενεύη (1/17) ο Γιούνκερ ανακοίνωσε εντός της Συνόδου οικονομική βοήθεια για την επίλυση της ταξης των 3.2 δις ευρώ-η είδηση αυτή δημοσιεύτηκε στο ΚΥΠΕ. Η ΕΕ ήταν παρούσα στο πιο υψηλό επίπεδο, σε όλες τις Συνόδους για την Κύπρο.

Ήταν όλοι εκεί ο Πρόεδρος της Επιτροπής με τον απεσταλμένο Βαν Νούφελ και ομάδα από τεχνοκράτες. Ενώ ήταν όλοι εκεί, ο Ν. Αναστασιάδης και οι συνεργάτες του σηκώθηκαν και έφυγαν και από το Μον Πελεράν και από το Κραν Μοντάνα. Εφτά χρόνια μετά ο Ν.

Χριστοδουλίδης μιλά για «απεσταλμένο»! Ο πολύπειρος Γιούνκερ έζησε την στρατηγική της διασύνδεσης των ευρωτουρκικών με την επίλυση του κυπριακού, αυτής που άλλαξε το ρου των πραγμάτων-1999, 2006. Λέει τι πρέπει να κάνουμε: «τρόπους να επανασυνδεθούμε με τον κ. Ερντογάν στο Κυπριακό». Είναι ακριβώς το ίδιο θέμα που ανέφερε δημόσια η Μαρία Άνχελα Ολγκίν: «Σε ό,τι αφορά τα κίνητρα, η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη έχει μία πολύ καθαρή εικόνα και ξέρει τι θα μπορούσε να

ξεκλειδώσει την διαδικασία». (Πηγή: «Καθημερινή» 13/5)

7. Το διπλό μήνυμα Αμπάς, 26/05/2024

Η είδηση του CNN έκανε το γύρο του κόσμου. Ο Επικεφαλής Εισαγγελέας του Διεθνούς Ποινικό Δικαστήριο Καρίμ Χαν δήλωσε στην Κριστιάν Αμανπούρ ότι «το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ) ζητά εντάλματα σύλληψης για τον Ισραηλινό πρωθυπουργό Β. Νετανιάχου και τον ηγέτη της Χαμάς Γιαχία Σινουάρ με την κατηγορία των εγκλημάτων πολέμου και των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας για τις επιθέσεις της 7ης Οκτωβρίου στο Ισραήλ και τον πόλεμο που ακολούθησε στη Γάζα». Επίσης εντάλματα για τον Υπουργό Αμυνας του Ισραήλ Γιοάβ Γκάλαντ, καθώς και για δύο άλλους κορυφαίους ηγέτες της Χαμάς, τον Μοχάμεντ Ντιάμπ Ιμπραχίμ αλ Μάσρι, τον ηγέτη των Ταξιαρχιών Αλ Κάσεμ και γνωστότερο ως Μοχάμεντ Ντέιφ, και τον Ισμαήλ Χανίγια, τον πολιτικό ηγέτη της Χαμάς». Το Ισραήλ δεν είναι μέλος του ΔΠΔ, ωστόσο, το ίδιο το ΔΠΔ υποστηρίζει ότι «έχει δικαιοδοσία στη Γάζα, την Α. Ιερουσαλήμ και τη Δ. Όχθη, αφού οι Παλαιστίνιοι

ηγέτες συμφώνησαν επίσημα να δεσμευτούν από τις ιδρυτικές αρχές του δικαστηρίου το 2015».

Β. Νετανιάχου: Πολύ δύσκολα θα πάει ξανά επίσημο ταξίδι στο εξωτερικό, πλην, ίσως, ΗΠΑ, ουσιαστικά κηρύσσεται *persona non grata*. Ένταλμα σύλληψης από το ΔΠΔ και ταυτόχρονα τρεις εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις για διαφθορά ενώπιον της ισραηλινής δικαιοσύνης. Η δίκη για διαφθορά άρχισε, αλλά διεκόπη στις 7/10. Θα συνεχιστεί και εγγύηση γι' αυτό είναι η στιβαρή γενική εισαγγελέας της χώρας αυτής Γκαλί Μπαχαράβ-Μιάρα. Αδίστακτος, κυνικός, νάρκισσος, καταστρέφει εκ πεποιθήσεως τις ελπίδες για ειρήνευση στη Μ. Ανατολή: 1ον «Αδειάζοντας» διαρκώς την μετριοπαθή Παλαιστινιακή Αρχή με το να αφαιρεί το χαλί κάτω από τα πόδια του Αμπάς (2014, απόρριψη προτάσεων Κέρι), 2ον, Αξιοποιώντας την τυφλή πολιτική της «Χαμάς», καθώς χάρις σε αυτήν δεν βρίσκεται τώρα στη φυλακή, 3ον, Παίζοντας με επιτυχία το χαρτί του εβραϊκού λόμπυ στις ΗΠΑ-από όπου αντλεί και την απύθμενη αλαζονία του, 4ον, Επιδιώκοντας στρατιωτικό έλεγχο επί της Γάζας και επικυριαρχία επί της Δ. Όχθης.

Η εξέλιξη παρέχει στην Κύπρο μίαν ευκαιρία για να δούμε με κριτικό φακό, όλα όσα συγκρότησαν τη διεφθαρμένη φιλία Νετανιάχου-Αναστασιάδη. Πρώτον, να δούμε το κόστος που έχει υποστεί το κυπριακό από την «φιλία» αυτή, με την εγκατάλειψη των συνομιλιών και ταυτόχρονα με το Τρίκωμο γεμάτο από ισραηλινούς αγοραστές γης/οικιών. Δεύτερο, να δούμε ξανά όλα όσα συνέβαιναν με τις λεγόμενες «τριμερείς», Τρίτο, να δούμε ξανά το άδοξο τέλος με τον EastMed και το πόσο χρονικό διάστημα ο Ν. Αναστασιάδης, με την συνδρομή Νετανιάχου, παραπλανούσε την κοινή γνώμη, ενώ γνώριζε πως ήταν ένα μη βιώσιμο project-οικονομικά, γεωπολιτικά.

Αμέσως μετά την απόφαση του ΔΠΔ, ο πρόεδρος της Παλαιστινιακής Αρχής Μ. Αμπάς (22/5) χαιρέτησε την απόφαση Ιρλανδίας, Ισπανίας και Νορβηγίας αναγνωρίσουν το παλαιστινιακό κράτος. Στην ίδια ανακοίνωση γίνεται αναφορά και στα «οκτώ μέλη της ΕΕ που αναγνωρίζουν ήδη την Παλαιστίνη: η Βουλγαρία, η Πολωνία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Ρουμανία, η Σλοβακία, η Ουγγαρία, η Ελληνική Διοίκηση της Νότιας Κύπρου και η Σουηδία». Μιλώντας στο politis.com.cy ο πρέσβης της Παλαιστίνης στην Κύπρο σχολίασε την

φράση «εδνκ» ως εξής: «Πρόκειται για λάθος του μεταφραστή της ανακοίνωσης από τα αραβικά στα αγγλικά. Η ανακοίνωση του Παλαιστίνιου Προέδρου πλέον έχει διορθωθεί». Έτσι στο επίσημο κείμενο από η «Ελληνική Διοίκηση της Νότιας Κύπρου» έγινε «Κύπρος». Στο ίδιο ρεπορτάζ σημειώνεται: «Έξαλλος με τον μεταφραστή του ο Παλαιστίνιος Πρόεδρος. Μόλις έγινε αντιληπτό, ο Παλαιστίνιος Πρόεδρος, ο οποίος εμφανίζεται έντονα ενοχλημένος με τον μεταφραστή, έσπευσε άμεσα να ζητήσει διόρθωση και στο αγγλικό κείμενο, όπως και έγινε». Δεν γνωρίζω αν ο συντάκτης του ρεπορταζ έχει πηγές τόσο κοντά στον παλαιστίνιο πρόεδρο, ώστε να γνωρίζει ότι ήταν «έξαλλος». Αλλά σε ποιους εμφανίστηκε έτσι; Είναι οι στενοί του συνεργάτες που συνέταξαν την ανακοίνωση. Ο πιο κλειστός πυρήνας των συνεργατών του ελέγχει κάθε λέξη σε κάθε ανακοίνωση και ύστερα τα επόμενα βήματα-μετάφραση, δημοσιότητα κλπ. Η Παλαιστινιακή Αρχή θέλησε να στείλει ένα μήνυμα δυσαρέσκειας στη Λευκωσία, η οποία έχει εδώ και χρόνια έχει εξελιχθεί σε άκριτο οπαδό κάθε απόφασης του Νετανιάχου. Επιχειρεί «ένα βήμα εμπρός και ένα πίσω», χρησιμοποιώντας μια ορολογία ιδιαιτέρως επιλεγμένα, στοχευμένα-κάτι που μοιάζει με προειδοποίηση για «ανταπόδοση».

Για να μην κοροϊδευόμαστε μεταξύ μας, δεν γίνονται λάθη σε αυτά. Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι απολύτως γνωστή στην Παλαιστινιακή Αρχή, άρα η κοινή λογική λέει ότι ήταν μια σκόπιμη έκφραση δυσαρέσκειας. Έγινε ανάκληση της αρχικής διατύπωσης, πιθανότατα με δύο στόχους: 1ον Την προειδοποίηση ότι την επόμενη φορά μπορεί και να μην γίνει κάτι ανάλογο, 2ον Μια καθαρή πίεση στη Λευκωσία να προσέξει τις ισορροπίες που συγκροτούν και επηρεάζουν το γενικότερο Μεσανατολικό. Τα δύο πιο πάνω σημεία δεν μπορεί να τα αγνοήσει η Λευκωσία: εκ των πραγμάτων θα υποχρεωθεί να γίνει πιο προσεκτική. Γνωρίζει, άλλωστε, ότι το χθεσινό μήνυμα δεν εξαϋλώνεται-κάπου μένει στα συρτάρια. Η Κύπρος είναι μικρό κράτος, οι κινήσεις της χρειάζεται να σταθμίζουν την κάθε επίπτωση, να ζυγίζουν το κόστος/όφελος. Η «πρόχειρη» διπλωματία στη Λευκωσία που ποδηγετείται από μονομέρεια και μικρομεγαλισμό, οδηγεί την Κύπρο σε απώλεια ερεισμάτων της. Το να βάλεις όλα τα αυγά σου στο καλάθι του Νετανιάχου, συνιστά απρονοησία καθώς παραβλέπει το κανονικό πλέον δεδομένο ότι τα αυγά σου μπορεί και να γλιστρήσουν...

8. Με καρφιά και αγκάθια, 19/05/2024

Η απεσταλμένη του ΓΓ στο κυπριακό Μ. Α. Ολγκίν: «Η αποστολή μου φτάνει στο τέλος της και ότι τις επόμενες ημέρες θα ενημερώσω τον ΓΓ Αντόνιο Γκουτέρες για τις επαφές μου». Φτάνει στο τέλος η αποστολή της-καθώς ολοκληρώνεται το 6μηνο συμβόλαιό της. Συνεχίζει: «Οι συναντήσεις που είχα στην Κύπρο ήταν καλές, και συζήτησα πολύ για διάφορα θέματα. Ο κόσμος θέλει κοινό έδαφος και για αυτό θα συνεχίζω να πιέζω. Οπότε νομίζω ότι οι ηγέτες πρέπει να ακούσουν τον κόσμο». Νομίζω ότι αυτή είναι η ουσία των όσων απεκόμισε η απεσταλμένη μέσα από τις επαφές της σε ποικίλα επίπεδα. Οι ηγέτες «πρέπει να ακούσουν τον κόσμο». Μια εξαιρετική διατύπωση που βάζει από την μια πλευρά τους ηγέτες (δύο), από την άλλη τον κόσμο-την κοινή γνώμη-την κοινωνία των πολιτών, όπως της αρέσει να λέει αντλώντας ορολογίες από το δικό της Κολομβιανό παράδειγμα. Ο σοσιαλδημοκράτης πρόεδρος Juan Manuel Santos υποσχέθηκε (προεκλογικά) ειρήνευση στην Κολομβία. Την ημέρα της υπογραφής της συμφωνίας είπε στους πολίτες το εκπληκτικό πως «σήμερα μπορώ να πω από τα βάθη της

ψυχής μου ότι εκπλήρωσα την αποστολή που μου αναθέσατε». (24/8/16). Στη νήσο των αγίων ο νυν πρόεδρος συνόδευε τον προηγούμενο για να σηκωθούν και να φύγουν από τις συνομιλίες τόσο από το Κραν Μοντάνα, όσο και στο Μον Πελεράν. Ύστερα, επί 3μιση χρόνια ροκάνιζαν τον ακέραιο Μ. Ακιντζί μέχρι να έρθει ένας Τατάρ! Ο Juan Manuel Santos πήρε το Νόμπελ Ειρήνης. Ο Νίκος Αναστασιάδης το νόμπελ στις πωλήσεις χρυσών διαβατηρίων! Έκαστος στο είδος του!

Η απεσταλμένη δήλωσε επίσης ότι «θα φροντίσω για την αμεροληψία των απόψεών μου και θα γράψω τι θέλει η κοινωνία των πολιτών, τα πολιτικά κόμματα, οι πολιτικοί, αλλά κυρίως τι θέλει ο λαός της Κύπρου. Θα πιέζω μέχρι την τελευταία μέρα. Αυτό αξίζει ο λαός της Κύπρου και αυτό θέλουν και τα ΗΕ και ειδικά ο ΓΓ». Το πιο σημαντικό καρφί με δύο αποδέκτες. Ο λαός επιθυμεί την επίλυση, «αυτό αξίζει ο λαός της Κύπρου», «αυτό θέλουν και τα ΗΕ και ειδικά ο ΓΓ». Οι διαπιστώσεις της απεσταλμένης συνιστούν την πιο χαρακτηριστική απόδειξη της αποτυχίας της πολιτικής Χριστοδουλίδη στο κυπριακό-στην ίδια βάρκα στην οπτική των ΗΕ σε σχέση με τον πασίγνωστο Τατάρ. Η απεσταλμένη είναι μια νέα πολιτικός στο παιχνίδι του κυπριακού-απεσταλμένη, πρώην ΥΠΕΞ της Κολομβίας. Το να ερμηνεύει τον Ν.

Χριστοδουλίδη όπως αναλύει τον Ε. Τατάρ, συνιστά την πιο κραυγαλέα απόδειξη ότι 1ον, Στα μάτια των ΗΕ θεωρείται προέκταση Αναστασιάδη, 2ον Ο ίδιος δεν πείθει, δεν βρίσκει απήχηση στο διεθνές πεδίο, 3ον Οι χειρισμοί του αφήνουν την Κύπρο χωρίς ερείσματα, και 4ον, Θα αξιοποιήσει την συνταγή του κάθε αποτυχημένου: χτυπήστε την «ταχυδρόμο» γιατί μάς κατάλαβε! Για να μην πει κάποιος ότι δεν έπιασε το νόημα, η Μ. Α. Ολγκίν είπε στην «Καθημερινή» (13/5) ότι «σε ότι αφορά τα κίνητρα, η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη έχει μία πολύ καθαρή εικόνα και ξέρει τι θα μπορούσε να ξεκλειδώσει την διαδικασία».

Την ίδια ημέρα με τις δηλώσεις Ολγκίν, στην Άγκυρα Ερτογάν-Μητσοτάκης. Πρόοδος στα θέμα «χαμηλής» πολιτικής. Συμφωνίες για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, ίδρυση ελληνοτουρκικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου, συνεργασία στα θέματα υγείας. Έξω τα δύσκολα από τη συνάντηση της Άγκυρας (ΑΟΖ, υφαλοκρηπίδα, εναέριος χώρος). Παραμονές Ευρωεκλογών στην Ελλάδα. Αν μετά τις Ευρωεκλογές (2024-25) δεν προχωρήσει η διαδικασία με υπογραφή συνυποσχετικού και συμφωνημένη προσφυγή στη Χάγη,

τότε το μομέντουμ θα χαθεί και όλα θα γυρίσουν στην πεπατημένη.

Δύο «αγκάθια»: Δ. Θράκη. Ο Τ. Ερτογάν μίλησε για «τουρκική» μειονότητα. Ο Κ. Μητσοτάκης μίλησε για «θρησκευτική». Παράξενα πράγματα. Οι Έλληνες της Κ/πολης Έλληνες, αλλά οι Τούρκοι της Δυτικής Θράκης Μουσουλμάνοι! Η Λωζάνη μιλά για Μουσουλμανική μειονότητα για να προσδιορίσει την τριπλή της υπόσταση: Τούρκοι, Πομάκοι, Αθίγγανοι. Επιπρόσθετα, η Ελλάδα έχει καταδικαστεί από το ΕΔΑΔ γι' αυτόν ακριβώς το λόγο.

Ο Κ. Μητσοτάκης έθεσε το ζήτημα της μετατροπής της Μονής της Χώρας σε τζαμί. Ο Τ. Ερτογάν απάντησε ότι «ως τέμενος είναι ανοιχτό για επίσκεψη από όλους». Για την Μονή της Χώρας προφανώς η διατήρηση της ταυτότητας της ήταν/είναι η πιο σωστή πολιτική, αλλά μένει ένα θέμα για ερμηνεία. Γιατί ειδικά τώρα η Χώρα σε τζαμί; Στη δική μου εκτίμηση, συνιστά μια λάθος απάντηση της Άγκυρας στους αμήχανους χειρισμούς της Αθήνας στα Ευρωτουρκικά στο τελευταίο Ευρωπαϊκό

Συμβούλιο-ειδικά η αναφορά σε «διύλιση» μέρους των Ευρωτουρκικών μέσω Coreper.

Πώς αντιδρά η αντιπολίτευση στην Ελλάδα στις εξελίξεις αυτές, ειδικότερα το ΠΑΣΟΚ; Για το ΠΑΣΟΚ δεν υπάρχει καμμία δικαιολογία για τις κραυγές Ανδρουλάκη. Γιατί είναι το ΠΑΣΟΚ (Σημίτης, Πάγκαλος, Κρανιδιώτης, Ιωακειμίδης, Ροζάκης και Παπανδρέου) που εφάρμοσε την πιο επιτυχημένη στρατηγική στις ελληνοτουρκικές και ευρωτουρκικές σχέσεις βασισμένη σε κείμενο που συγκρότησαν οι Κρανιδιώτης-Ροζάκης το 1996. Ο Κ. Σημίτης την αναλύει: «Στρατηγική της Ελλάδας, ήταν να συναρτηθεί η επίλυση προβλημάτων της περιοχής με τη διεύρυνση και τη μελλοντική πορεία της ΕΕ. Η ΕΕ να επιδιώκει την επίλυσή τους, η ΕΕ να τα θεωρεί ως εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν και να εργαστεί η ίδια για την υπέρβασή τους» (Πηγή: άρθρο, «Το τέλος μιας στρατηγικής», Εφ/δα Τα Νέα 23/4/04). Αυτή η πολιτική ήταν ωφέλιμη για όλη την περιοχή-Κύπρο, Ελλάδα, Τουρκία, ΕΕ. Προφανώς ο Ν. Ανδρουλάκης δεν κατάλαβε τίποτε. Γι' αυτό και αντιγράφει Παπαθεμελήν προς μεγίστην ικανοποίηση Μητσοτάκη.

9. Από τον χάλυβα στην ατελή ομοσπονδία, 12/05/2024

Στις 9 του Μάη 1950 ο Ρ. Σουμάν πρότεινε τη δημιουργία της «Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα» (ΕΚΑΧ)- πάνω στην οποία αργότερα οικοδομήθηκε η ΕΟΚ/ΕΕ». Ομιλεί: «Η από κοινού διαχείριση της παραγωγής άνθρακα και χάλυβα ... θα αλλάξει το πεπρωμένο αυτών των περιοχών που επί μακρόν ασχολούνταν με την κατασκευή όπλων για πολέμους των οποίων υπήρξαν σχεδόν μονίμως τα θύματα». Η πρόοδος (ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, ΕΕ) προέκυψε μετά από αποφάσεις που επεξεργάστηκαν ηγέτες μεγάλου βεληνεκούς: Ζαν Μονέ, Ρομπέρ Σουμάν, Κόνραντ Αντενάουερ, Αλτιέρο Σπινέλι, Ντε Γκολ, Βίλι Μπράντ, Χ. Κολ, Φ. Μιτεράν, Ζακ Ντελόρ. Ήταν οι πολιτικοί με αίσθηση ευθύνης- πρώτα τέρμα στον μινώταυρο του πολέμου, ύστερα βήμα βήμα ανάπτυξη ενός Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Χώρου. Η ΕΚΑΧ έδωσε τη δυνατότητα ενός συλλογικού ελέγχου πάνω στις δυνάμεις που έφεραν μέσα τους το σπέρμα της καταστροφής

Έκτοτε πολλά άλλαξαν. Η ΕΕ εξελίχθηκε σε «Κοινότητα των 27». Μια ατελής ομοσπονδία με διπλή ταυτότητα: απευθείας λαϊκή αντιπροσώπευση, (Ευρωκοινοβούλιο) και διακρατική συνεργασία, (εκλογή προέδρου Επιτροπής με κυρίαρχο στοιχείο τη διακρατική διαβούλευση). Αυτό αποτυπώνεται και στη διπλή της συγκρότηση στην κορυφή: η Επιτροπή ως έκφραση του ατελούς ομοσπονδιακού σχήματος και το Συμβούλιο ως έκφραση της διακρατικής συνεργασίας. Με εξαιρετικά σημαντικά πλεονεκτήματα για τα μικρά κράτη. Μια ατελής ομοσπονδία που δίνει στην Κύπρο 6 Ευρωβουλευτές (αντί 1 ως ο πληθυσμός μας) και 1 Επίτροπο όταν πολύ ισχυρές χώρες έχουν επίσης 1. Αλλά η ατελής ομοσπονδία παραμένει δυσλειτουργική στις αποφάσεις. Για παράδειγμα, στις ΗΠΑ ο πρόεδρος διαθέτει σε χρόνο ρεκόρ χρήματα από τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό στις πολιτείες λ.χ. για μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Στην ΕΕ η διαδικασία λήψης απόφασης παραμένει πολύπλοκη. Να γιατί ο περιορισμός του βέτο είναι σκόπιμος- λήψη απόφασης με όριο λ.χ. 20 στους 27. Η ΕΕ με διαφορετικές ταχύτητες, λ.χ. μέλη Ευρωζώνης και μη μέλη της, έχει συγκυριακή λογική. Αλλά δεν έχει λογική η πρόσφατη άρνηση μελών να δεχθούν μετανάστες στο έδαφός τους

με συμφωνημένα κριτήρια- πληθυσμός, οικονομική δυνατότητα- χωρίς επιπτώσεις.

Σήμερα η ΕΕ βρίσκεται σε κομβικό σημείο- «Δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο. Το χάσμα μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ όσον αφορά τις οικονομικές επιδόσεις γίνεται όλο και μεγαλύτερο», διαπιστώνει ο πρώην πρωθυπουργός της Ιταλίας Ενρίκο Λέτα παρουσιάζοντας έκθεση με τίτλο Much More Than A Market. Ο Ε. Λέτα «ζητά πιο ξεκάθαρους κανόνες για την ενοποίηση και ισχυροποίηση των κλάδων των τηλεπικοινωνιών, της ενέργειας, των μεταφορών και των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ» (Πηγή: Οικ. Ταχυδρόμος, 18/4/24)

Ο πιο ισχυρός αντίπαλος της ευρωπαϊκής ενοποιητικής διαδικασίας είναι ο ευρωπαϊκός «Τραμπισμός»-Λεπέν, Φάρατζ, Σαλβίνι, Αμπασκάλ. Πρώτον, γιατί το «εθνικό κράτος» που ζητούν δεν αντιμετωπίζει υπερεθνικές προκλήσεις, όπως η κλιματική κρίση, τα ανοικτά σύνορα. Δεύτερο, η επιστροφή στο «εθνικό κράτος» είναι η πιο γρήγορη συνταγή για να γυρίσουν οι χώρες της ΕΕ δεκαετίες πίσω- πτώση του βιοτικού επιπέδου, αποδιοργάνωση του κράτους δικαίου κλπ.

Η Κύπρος επί 20ετία δεν έπαιξε με τους κοινοτικούς κανόνες στο κυπριακό. Αντίθετα, είδε την ΕΕ σαν ΗΕ και ταυτόχρονα υπήρξε το κράτος-πρωταθλητής στην πώληση της Ευρωπαϊκής ιθαγένειας. Παραταύτα, είναι μέσα στο γήπεδο -και αυτό είναι όλη η ουσία για το μέλλον. Ότι ζητά η Κύπρος για την επίλυση του κυπριακού, το διαθέτει η ΕΕ-ασφάλεια, ανάπτυξη, υποδομές, μεταβατικές διατάξεις, προγράμματα, συμμετοχή στην εποπτεία των σταδίων επίλυσης. Γι' αυτό δεν είναι αρκετές οι εκδηλώσεις. Μπροστά Σχέδιο και Συγκυρία.

10. Η «δίκη» επέτειος, 05/05/2024

Η επέτειος της ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ το απαιτεί, 1η Μαΐου 2004. Τι μαθαίνουμε από τέτοιες μέρες, αν κοιτάξουμε λίγο πέρα από την επιφάνεια; Οι τενόροι των ανακοινώσεων θα λένε διάφορα: «ο κύριος άλφα...ή ο κύριος βήτα.. έβαλε την Κύπρο στην ΕΕ». Να γιατί χρειάζεται να μιλούμε δυνατά γι' αυτούς που έγραψαν ιστορία και σήμερα κανείς σχηματισμός δεν αναφέρει το όνομά τους. Ο Γ. Κρανιδιώτης διαμόρφωσε την

αρχιτεκτονική της ένταξης τον Ιούλιο του 1999 (ένταξη Κύπρου, με ή χωρίς λύση, εισιτήριο για να αρχίσει η Τουρκία ενταξιακές, 5ετές χρονοδιάγραμμα για Χάγη για Αιγαίο). Ο Κ. Σημίτης με το κύρος και την ηγετικότητά του την πέρασε στη Σύνοδο Κορυφής στο Ελσίνκι (Δεκ. 1999). Χωρίς τα πιο πάνω η Κύπρος θα ήταν ακόμα κάπου μεταξύ του κινήματος των αδεσμεύτων και του αιτήματος για αποσύνδεση λύσης/ένταξης.

Μεγάλες πολιτικές είναι όσες βάζουν το χάρτη πάνω και σχεδιάζουν αμοιβαίως επωφελείς πολιτικές- «κερδίζω/κερδίζεις». Καμμιιά λύση δεν θα προκύψει σε διαρκή αντιπαράθεση με την Τουρκία. Ποιος θυμάται αδίσταχτους δημαγωγούς που μιλούσαν για 62 βέτο, για κυρώσεις κλπ; Όλα αυτά τα «ενοχλητικά» τα αποβάλλουμε από το σύστημα της αναμετάδοσης γιατί έτσι αποφάσισαν όσοι κοροϊδευαν την κοινή γνώμη και βέβαια όσοι σήμερα τους καλύπτουν. Αν παίζεις στην ΕΕ μόνο με όρους κινήματος αδέσμευτων, αυτό αποβαίνει σε βάρος μόνο της Κύπρου. Ούτε η ΕΕ παθαίνει κάτι, ούτε η Τουρκία. Όσοι έπαιξαν για να «χάσει» η Τουρκία αποκρύβουν το γεγονός ότι είναι η Κύπρος που χάνει, όχι η Τουρκία. Γιατί όμως νομίζουμε το αντίθετο; Γιατί δεν το παίζουν τα κανάλια!

Η ένταξη μεν, λύση όχι, ίσον Κύπρος περίεργο μέλος, χωρίς κανονικές συμμαχίες, αλληλεγγύη στο μίνιμουμ. Κανένας δεν θα παρει τη θέση μας και δεν θα μάς αντικαστήσει στις ευθύνες μας. Κανένας δεν θα κάνει οτιδήποτε αν η Κύπρος δεν θέλει, αν δεν ηγείται μιας διαδικασίας. Σήμερα μόνο ο Κανονισμός της Πράσινης Γραμμής και η Τεχνική Επιτροπή για την Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Σ. Κτωρής/Αλί Τουντζάϊ) επιβιώνουν χάρις στις προσπάθειες μεμονωμένων προσώπων- κρατούν την πόρτα ανοικτή, ως εκεί όμως. Η ΕΕ και ο ΟΗΕ δεν μπορούν να αντικαταστήσουν όσα μάς αναλογούν. Ούτε θα έρθει η Μαρία Άνχελα Ολγκίν να κάνει όσα η Ε/Κ ηγεσία αποφεύγει να κάνει. Αν εμείς δεν καθοδηγήσουμε τα πράγματα, όλα θα μείνουν στις ωραίες λέξεις και στο βάθοςαπόλαυση μιας πρόσκαιρης εξουσίας 5ετούς διάρκειας

Η Τ/Κ κοινότητα μπορεί να είναι «παίκτης της λύσης» - στο ευρύτερο γήπεδο. Επίλυση ίσον «αυτόματα» η Τ/Κ κοινότητα στην ΕΕ, πολύ πριν να στηθεί ξανά σκηνικό για την Τουρκία, πρακτικά η Τ/Κ κοινότητα γίνεται πλοηγός των ευρωτουρκικών σχέσεων. Μα, ο Τατάρ; Μα, οι Τατάρ ποτέ δεν ήταν/είναι το πρόβλημα, αν η Ε/Κ ηγεσία είχε μια στρατηγική αντίληψη για την τριγωνική σχέση

ΕΕ-Κύπρος-Τουρκία. Όπως λ.χ για τώρα η καθαρή στήριξη στον εκσυγχρονισμό της Τελωνειακής Ένωσης ΕΕ-Τουρκίας. Όπως λ.χ. για τώρα στήριξη στην σταδιακή απελευθέρωση της βίζας για τούρκους πολίτες που ταξιδεύουν σε χώρες της ΕΕ με πρώτο βήμα, ας πούμε, τους τούρκους φοιτητές που συμμετέχουν σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Τα πράγματα κυλούν και οι μάχες δεν κερδίζονται με ρηχές πολιτικές. Η «στρατηγική του Ελσίνκι» με άλλο περιεχόμενο παραμένει επίκαιρη-και παρά τις δυσκολίες, παραμένει η μόνη εφικτή.

11. Διακαναλική «αορίστου» χρόνου, 10/03/2024

Ο πρόεδρος Ν. Χριστοδουλίδης σε διακαναλική συνέντευξη στις 5 Μαρτίου: από την μια πίστη στη λύση, τα οφέλη, την επανένωση κλπ. Από την άλλη, ενέργειες που δεν την πιστοποιούν. Σε 7 αντιφάσεις:

Ν. Χριστοδουλίδης (ΝΧρ): «Πρέπει να προκύψουν οφέλη, ναι, και για την ΕΕ, και για την περιοχή και για την ίδια την Τουρκία». Πώς; Χθες κυρώσεις, τριμερείς,

Νετανιάχου. Όλα ήταν για να προκύψουν οφέλη για την «ίδια την περιοχή»;

ΝΧρ: «Η δικαίωση είναι ο κάθε Κύπριος πολίτης, είτε είναι Ε/Κ είτε Τ/Κ, να επιλέξει, να μπορεί να επιλέξει, πού θα πάει να ζήσει. Δεν είναι δυνατόν κάποιος από τη Γερμανία να μπορεί να επιλέξει να ζει είτε στην Κερύνεια, είτε στην Πάφο και ένας Τ/Κ ή ένας Ε/Κ να έχει περιορισμό μέσα στην ίδια του την πατρίδα». Η επιλογή του ΝΧρ να μην κάνει αναφορά στο ότι οι θεμελιώδεις ελευθερίες θα ασκούνται μέσα στη συμφωνημένη βάση για ΔΔΟ, συναντά την πιο ακραία μορφή δημαγωγίας. Όλα τα σχέδια λύσης κατοχύρωναν αυτή την κεντρική προϋπόθεση. Μαζί οι τρεις θεμελιώδεις ελευθερίες: διακίνησης, εγκατάστασης, περιουσίας.

ΝΧρ: «Είμαι έτοιμος να δω πρόοδο στα ευρωτουρκικά, ειδικότερα στα θέματα που ενδιαφέρουν την Τουρκία, αν δω πρόοδο προς την κατεύθυνση επίλυσης του Κυπριακού στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου». Κανένας όμως, δεν έχει διαψεύσει το αποκλειστικό ρεπορτάζ του Π. Ξανθούλη στην «Καθημερινή» (3/3): «Η Κύπρος έριξε λευκή πετσέτα στην πρώτη μάχη για τα

Ευρωτουρκικά με οδηγίες Χριστοδουλίδη. Σε έγγραφο Μπορέλ/Επιτροπής προτείνεται η οικοδόμηση νέας μακρόπνοης, Ευρωτουρκικής Σχέσης χωρίς καμμιά διασύνδεση με το κυπριακό και την επίλυσή του, μεταξύ αυτών και η αναβάθμιση της Τελωνειακής Ένωσης»

ΝΧρ: «Δεν υπάρχουν παγωμένες διενέξεις». Πολύ σωστή διαπίστωση, όμως όταν οι ενέργειες δεν συμβαδίζουν με το νόημα των λέξεων, τότε έχουμε πιο παγωμένες διενέξεις. Ακόμα και σε μια απλή εκδήλωση για τα 60 χρόνια της ΟΥΝΦΙΚΥΠ δεν παρέστη ούτε ο ίδιος, είτε ο υπεξ, ούτε ο διαπραγματευτής! (Ρεπορτάζ Χ. Γεωργίου, «Πολίτης», 6/3: «Αποστάσεις κυβέρνησης από ΟΥΝΦΙΚΥΠ- Απούσα από την εκδήλωση των ΗΕ»)

ΝΧρ: «Ο ΓΓ είπε αν συμφωνήσουμε σε αυτά τα έξι θέματα, (πλαίσιο Guterres), θα φτάσουμε στο σημείο μη επιστροφής. Και είμαι έτοιμος να διαπραγματευτώ στη βάση και του σχεδίου του πλαισίου του ΓΓ». Αλλά ο ΓΓ των ΗΕ Α. Γκουτέρες δεν συμφωνεί με την ανάγνωση ΝΧρ, («αν τα μέρη» κλπ). Αντίθετα, στις 30/9/17 έγραψε ότι «τα μέρη έφτασαν κοντά στο να καταλήξουν σε στρατηγική κατανόηση όσον αφορά την ασφάλεια και τις εγγυήσεις, καθώς και σε όλα τα υπόλοιπα εκκρεμή βασικά στοιχεία μιας συνολικής διευθέτησης. Συνεπώς,

πιστεύω ακράδαντα ότι στο Κραν Μοντανά χάθηκε μια ιστορική ευκαιρία».

Η είδηση από τη διάσκεψη ΝΧρ βρίσκεται στην προσθήκη του «και» (και του Πλαισίου του). Ποια άλλα; Άρα ξανά από την αρχή, σχέδια, κόλλες, χάρτες. Αλλά το μοτίβο αυτό έσβησε. Κανένας δεν το προσέχει άλλο.

ΝΧρ: «Είναι στόχος ο διορισμός απεσταλμένου της ΕΕ. Δεν είναι η κυρία Merkel. Γνωρίζει ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου». Απλά, δεν γίνονται έτσι αυτές οι δουλειές. Το να πεις ένα όνομα δεν σημαίνει απολύτως τίποτε. Μόνο όταν δημιουργείς τις κατάλληλες προϋποθέσεις έχεις ευρωπαίους απεσταλμένους. Ο Γιούνκερ γνωρίζει γιατί «δεν» καθώς ο Πήτερ βαν Νούφελ ήταν προσωπικός του απεσταλμένος στο κυπριακό. Θυμίζω ότι ο ΝΧρ διεκδίκησε την προεδρία της δημοκρατίας με αίτημα όπως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ορίσει απεσταλμένο του στο κυπριακό, ενώ γνώριζε ότι το κεφάλαιο αυτό θεσμικά ανήκει στην Επιτροπή- ως «κυβέρνηση» της ΕΕ, εκεί είναι και η εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, ο μηχανισμός κυπριακού, οι εμπειρογνώμονες, η τεχνογνωσία κλπ. Ο ΓΔ Υποστήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων στην Επιτροπή Μάριο Νάβα δηλώνει (εφ/δα «Πολίτης», 3/3) απάντησε

προκαταβολικά στον ΝΧρ ότι «στο παρόν στάδιο δεν βλέπει την ανάγκη διορισμού απεσταλμένου και από την ΕΕ». Εξηγεί-προφανώς με έγκριση Μπορέλ ότι «αφιερώνουμε τις δυνάμεις μας για να διευκολύνουμε το έργο της απεσταλμένης του ΟΗΕ». Αλλά αυτό το σημείο η Λευκωσία απλά το προσπερνά γιατί δεν εξυπηρετεί την τρέχουσα ρητορία.

ΝΧρ: «Δεν θα θέσω ενώπιον του κυπριακού λαού ένα σχέδιο λύσης, το οποίο εγώ ο ίδιος δεν υποστηρίζω. Θα αναλάβω προσωπικά την ευθύνη, όποια και αν είναι αυτή, όποιες και αν είναι οι επιπτώσεις σε προσωπικό επίπεδο». Οι ηγέτες εμπνέουν, αποφασίζουν, κερδίζουν. Οι συνήθεις κοιτάζουν τις «επιπτώσεις». Θα προκύψει τέτοιο ζήτημα; Κουβέντα να γίνεται.

Συνολικά, βλέπουμε ότι τα πράγματα οδεύουν ξανά σε ένα ακόμα παρατεταμένο αδιέξοδο. Ο Ν.

Χριστοδουλίδης, σταδιακά γυρίζει στις πολιτικές του κορυφαίου συμβούλου του, Τ. Τζιωνή, ο οποίος σε άρθρο του στον «Φιλελεύθερο» μίλησε υπέρ της αποσύνδεσης της Ευρωτουρκικής Σχέσης από το κυπριακό. Συνδέεις Κυπριακό και Ευρωτοτουρκική Σχέση μόνο εφόσον σε ενδιαφέρει η επίλυση. Αν δεν σε ενδιαφέρει, απλά την αποσυνδέεις και μένεις μόνος σου να καταγγέλλεις βαδίζοντας στο άγνωστο με βάρκα την

ελπίδα. Την γραμμή Τζιωνή-Χριστοδουλίδη την έχουν αναγνώσει στις Βρυξέλλες. Οι εταίροι σκέφτονται πως για «20 χρόνια μάς παίρνεις στη βρύση και να μάς φέρνεις άποτους... έχουμε και εμείς συμφέροντα». Καμμιά χώρα στους «26», με πρώτη την Γερμανία, δεν θέλει ξανά μπλοκάρισμα της Ευρωτουρκικής σχέσης από αδιάφορους για την επίλυση, άρα αδιάφορους για τα κυπριακά/ευρωπαϊκά συμφέροντα πολιτευτές στη Λευκωσία. Έτσι και το έγγραφο Μπορέλ/Επιτροπής.

12. Το κλειδί και το παιχνίδι, 03/03/2024

Ο Ουνάλ Ουστέλ είναι σχετικά άγνωστος στο ευρύ Ε/Κ κοινό-«πρωθυπουργός» και ηγέτης του ΚΕΕ. Στις 22/2 δήλωσε ότι «σε σύντομο χρονικό διάστημα θα πραγματοποιηθούν σύνοδος κορυφής και συναντήσεις μεταξύ Αζερμπαϊτζάν και «τδβκ» για να συζητηθεί όλο το φάσμα των σχέσεών τους»-δηλώσεις από το Μπακού, όπου πήγε προσκεκλημένος του αν. προέδρου του κυβερνώντος κόμματος «Νέο Αζερμπαϊτζάν. Η ολοένα και μεγαλύτερη διασύνδεση της «τδβκ» με το Αζερμπαϊτζάν θα πάει μακριά-να κτυπήσει την πόρτα

μιας «Ταϊβάν» στη νήσο. Σε πολλούς Ε/Κ αυτά φαίνονται νομοτελειακά, «άμαν θέλει η Τουρκία κουμπάρε μου κλπ». Είναι όμως έτσι; Όχι, δεν είναι. Με παραδείγματα,

Αν ο Ν. Αναστασιάδης αποδεχόταν την πρόταση Μ. Ακιντζί (2018) για να γίνει το Πλαίσιο Γκουτέρες «στρατηγική συμφωνία για την λύση», ο Μ. Ακιντζί θα κρατούσε τη θέση του στην ηγεσία των Τ/Κ και ο Ε. Τατάρ θα ήταν στο λογιστικό του γραφείο- και ίσως πρόεδρος του ΚΕΕ. Η στάση Αναστασιάδη «ρύθμιζε» το σκηνικό στις Τ/Κ εκλογές (2020).

Ο ΓΓ των ΗΕ Μπα-κι Μουν, όπως και ο Μ.Α. Ταλάτ ευνοούσαν την καταγραφή των συγκλίσεων Ταλάτ-Χριστόφια ώστε να καταστούν «ενδιάμεση συμφωνία». Ήρθε γι' αυτό το σκοπό στη νήσο ο ΓΓ των ΗΕ για την σχετική συνεννόηση (2/10), αλλά έφυγε με άδεια χέρια. Ο Δ. Χριστόφιας δεν ευνοούσε την «ενδιάμεση συμφωνία». Ο Μ. Α. Ταλάτ, δύο μήνες μετά την αποτυχία Μουν, και παρά την ανοικτή και πολύπλευρη στήριξη που έλαβε από τον Τ. Ερτογάν και το ΚΑΔ, έχασε τις εκλογές από τον Ν. Έρογλου. Η στάση Χριστόφια «ρύθμιζε» το σκηνικό στις Τ/Κ εκλογές (2010).

Οι εκλογικές ζυμώσεις και τα αποτελέσματα στην Ε/Κ κοινότητα, παίζουν ρόλο στις εκλογικές συμπεριφορές των Τ/Κ. Οι δύο οπισθοδρομικοί Τ/Κ ηγέτες (Έρογλου, Τατάρ), «προέκυψαν» (και) ως μήνυμα δυσαρέσκειας μιας μερίδας Τ/Κ απέναντι στην αποτυχία μιας διαπραγμάτευσης στο κυπριακό ή από την συμπεριφορά ενός Ε/Κ ηγέτη σε μια κρίσιμη εκλογική στιγμή στην Τ/Κ κοινότητα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, οι στημένες «αντικατοχικές» εκδηλώσεις στο οδόφραγμα στη Δερύνεια παραμονές της εκλογικής διαδικασίας ανάμεσα στους Τ/Κ- την Κυριακή 11/10/20 και το Σάββατο 17/10/20. Οι εκδηλώσεις- προβοκάτσια κατά της ομοσπονδιακής λύσης, έγιναν για να δυσκολέψουν την υποψηφιότητα Ακιντζί, κάτι σαν δίδυμη εκδήλωση- γάντι στις επιδιώξεις Τατάρ. Ο Ν. Αναστασιάδης υποκριτικά δήλωσε ότι «σύμφωνα με πληροφορίες του κράτους, οι εγκάθετοι της Άγκυρας επιδιώκουν την πρόκληση επεισοδίων». Τίποτε δεν έγινε. Με αυτόν τον τρόπο, ο Ν. Αναστασιάδης ευχήθηκε «καλή επιτυχία» στον Τατάρ. Καμμία άλλη ανάλογη, «αντικατοχική» εκδήλωση στο οδόφραγμα στη Δερύνεια δεν έγινε έκτοτε. Ο σκοπός επετεύχθη στις 18/10/20.

Κλειδί για την αλλαγή στην Κυπρο, κλειδί για την αλληλεπίδραση ανάμεσα στις Ε/Κ και Τ/Κ υποθέσεις, υπήρξαν οι συγκλίσεις Χριστόφια-Ταλάτ: ενιαίος εκλογικός κατάλογος, όλοι οι Κύπριοι ψηφίζουν για πρόεδρο/αντιπρόεδρο με στάθμιση της ψήφου κάθε κοινότητας στο 20%- για να μην εκλέγουν οι Ε/Κ και τον αντιπρόεδρο. Σύγκλιση που συνιστούσε ουσιώδη βελτίωση της Ζυρίχης και η οποία έγινε αποδεκτή από την Άγκυρα. Μια τόσο θεαματική πρόοδος, δεν έγινε κτήμα της πλειοψηφίας- τα εργαλεία επικοινωνίας (παλαιά και νέα) δεν αξιοποιήθηκαν, δεν έγινε κυρίαρχη πρόταση. Ο ΠτΔ δήλωσε στις 23/2 ότι «ελπίζουμε να καταστεί δυνατόν να υπάρξουν επαφές της απεσταλμένης του ΓΓ των ΗΕ στην Τουρκία, ακόμα και στο επίπεδο του Προέδρου της χώρας, Τ. Ερτογάν».

Ωστόσο, η τουρκική διπλωματία δεν λειτουργεί έτσι. Η απεσταλμένη του ΓΓ, είτε τον ΓΔ, είτε τον υφυπουργό, είτε τον Υπεξ της Τουρκίας συναντήσει, την ίδια προσέγγιση θα ακούσει. Ο ΝΧρ γνωρίζει πολύ καλά τι θα φέρει η απεσταλμένη του ΓΓ από την Άγκυρα-τα ίδια που πήρε ο Τ. Ερτογάν στον Κ. Μητσοτάκη στην Αθήνα (7/12/23) και ο Κ. Μητσοτάκης αμέσως μετά στον ίδιο στη Λευκωσία: ότι χωρίς αποδοχή από την Ε/Κ πλευρά του κεφαλαίου για τη «Διακυβέρνηση», όπως

συγκροτήθηκε στο Κραν Μοντάνα (προεδρικό σύστημα, μια Τ/Κ ψήφος στο ΥΣ, εκ περιτροπής προεδρία 2:1, διασταυρούμενη ψήφος) συνομιλίες δεν θα αρχίσουν. Ο ΓΓ των ΗΕ σημείωσε επί αυτού του θέματος ότι «τα μέρη είχαν καταλήξει πρακτικά σε πλήρη συμφωνία επί της ομοσπονδιακής εκτελεστικής εξουσίας... και σε πλήρη συμφωνία επί της αποτελεσματικής συμμετοχής μέχρι το πέρας στο Κραν Μοντάνα», (Έκθεση ΓΓ για τις Καλές του Υπηρεσίες, 28/9/17).

Η τουρκική διπλωματία δεν μπλοφάρει, λέει δημόσια αυτά που υποστηρίζει, στη μια φάση, ή στην άλλη. Ο τέως ΥΠΕΞ της Τουρκίας Μ. Τσαβούσογλου δήλωσε ότι «η Ε/Κ πλευρά αναποδογύρισε το τραπέζι στο Κραν Μοντανά και ήμουν εκεί. Είπαμε ήδη πριν φύγουμε για το Κραν Μοντάνα ότι διαπραγματευόμαστε για την ομοσπονδία για τελευταία φορά. Μετά από αυτό, υπάρχει κυριαρχική ισότητα, όχι πολιτική ισότητα».

Κλειδί κρατά η Άγκυρα, κλειδί κρατά (και) η Λευκωσία, ότι χωρίς «ξεκάθαρη» αποδοχή του κεφαλαίου για τη διακυβέρνηση από τον Ε/Κ ηγέτη, δεν θα επανέλθουν στο τραπέζι τα σημεία 1 και 2 του Πλαισίου Γκουτέρες-αποχώρηση τουρκικών στρατευμάτων, τερματισμός

επεμβατικών δικαιωμάτων. Με το κεκτημένο των συνομιλιών του 2017 δεν συμφωνεί ο Ν. Χριστοδουλίδης. Μιλώντας στο δημοσιογράφο Μουσταφά Αλκάν στο κανάλι Genç tv ο Ν. Χριστοδουλίδης δήλωσε για το Πλαίσιο Γκουτέρες «ότι υπάρχουν σημεία που συμφωνεί και σημεία που θα ήθελε να συζητήσει» και «απέφυγε να πει αν αποδέχεται την εκ περιτροπής προεδρία». Για το προεδρικό σύστημα δήλωσε «ότι θα πρέπει να διευκρινιστεί εάν θα είναι τελετουργικό (ceremonial) ή θα έχουν ουσιαστικό ρόλο, εάν θα έχουμε πρωθυπουργό, ή όχι»-(Πηγή: OmegaLive 16/09/23). Κατά συνέπεια, όταν ο ΠτΔ δηλώνει πως ενδιαφέρεται «να επαναρχίσουν οι συνομιλίες από εκεί που διακόπηκαν στο Κραν Μοντάνα», μάλλον επαναλαμβάνει μια φράση χωρίς αποδέκτες στο διεθνές πεδίο...

13. Τα μυστικά της Κολομβίας, 25/02/2024

Μαρία Άνχελα Ολγκίν- Κουεγιάρ, προσωπική απεσταλμένη του ΓΓ των ΗΕ. Γραπτή δήλωση στις 16/2: «Σε συμμόρφωση με την εντολή του ΓΓ, έκανα ένα πολύ ικανοποιητικό πρώτο ταξίδι στο νησί. Ο στόχος ήταν να

κάνουμε την πρώτη επαφή με τους Ε/Κ και Τ/Κ ηγέτες και να ακούσουμε παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών. Οι διαφορετικές οπτικές γωνίες έχουν εμπλουτίσει την κατανόησή μου για την πολυπλοκότητα της κατάστασης». Και μόνο που πήρε την πρωτοβουλία να κάνει τη δήλωση, αξίζει. Θα μπορούσε να περιμένει κάποιο άλλο «ορόσημο». Μίλησε ως Κολομβιανή πολιτικός. Ένα από τα «μυστικά» της επίλυσης του Κολομβιανού (52 χρόνια πόλεμος ανάμεσα στις κυβερνητικές δυνάμεις και το FARC) ήταν η επιτυχημένη «διαχείριση» της κοινής γνώμης ώστε να γνωρίζει τα ζητήματα, να μετέχει στις δυσκολίες, να μετέχει στους στόχους. Όταν οι (Κολομβιανοί) διαπραγματευτές συμφωνούσαν πάνω σε ένα κεφάλαιο, ενημέρωναν την κοινή γνώμη, τα συμφωνημένα κεφάλαια γίνονταν κτήμα των πολλών. Ύστερα οι διαπραγματευτές έλεγαν: «κλείσαμε το ένα κεφάλαιο, πάμε στο επόμενο με την κοινή γνώμη μαζί μας»

Απόσπασμα από τη δήλωση: «Θα επιστρέψω στην Κύπρο όπου ελπίζω να συναντηθώ με ηγέτες πολιτικών κομμάτων, εκπροσώπους κοινωνικών τομέων, εμπορικών επιμελητηρίων και οικονομικών τομέων, εκτός από την εκ νέου συνομιλία με Ε/Κ και Τ/Κ ηγέτες».

Άνοιγμα στους κοινωνικούς εταίρους, στα κόμματα, στην κοινωνία των πολιτών, στις δυνάμεις της οικονομίας. Μυστικό της Κολομβιανής στρατηγικής της επιτυχίας: μέσα στο παιχνίδι αυτοί που είχαν να πουν τα πιο πολλά: θύματα των συγκρούσεων, συγγενείς των εξαφανισθέντων, γυναίκες, νεολαία, ύστερα Πάπας Φραγκίσκος, Μπα-κι Μουν...

Απόσπασμα από τη δήλωση: «Στο τραπέζι, όπως σε κάθε σύγκρουση είναι φυσικό, τα χαρτιά μπαίνουν».

Βέβαια, τα βήματα γύρω γύρω έχουν ως στόχο να βοηθήσουν στην κατάληξη στον πυρήνα: στους υπεύθυνους στη λήψη αποφάσεων, αυτοί βγάζουν τα χαρτιά στο τραπέζι.

Απόσπασμα από τη δήλωση: «Το επίπεδο της απογοήτευσης που νιώθουν πολλοί, που συσσωρεύτηκε μετά από πολλές προσπάθειες διαπραγμάτευσης είναι απολύτως κατανοητό, επομένως είναι ζωτικής σημασίας να οικοδομηθεί εμπιστοσύνη, η οποία λείπει σοβαρά, ως βασική προϋπόθεση για την οικοδόμηση ενός μέλλοντος»

Το κύριο μέρος της δήλωσής της: «Λείπει σοβαρά η εμπιστοσύνη», η οικοδόμησή της, η βασική κατεύθυνση στη δουλειά της. Ε. Τατάρ: «Γνωρίζετε ότι στις 27/02/20 είπα ότι «πιστεύω ειλικρινά ότι το Πλαίσιο Γκουτέρες μάς αναγκάζει να χάσουμε πολλά». Τώρα λέω ότι δεν λειτουργεί η ΔΔΟ, ζητώ περισσότερες αποστάσεις, πρώτα η κυριαρχική ισότητα». Ο Ν. Χριστοδουλίδης αφού πρώτα δήλωσε ότι δεν μού αρέσουν δύο από τα έξι σημεία του Πλαισίου Α. Γκουτέρες δήλωσε στις 3/2 «θα μας βοηθήσετε στο μοναδικό στόχο που έχουμε, να επαναρχίσουν οι συνομιλίες από εκεί που έμειναν στο Κραν Μοντάνα»

Την ίδια περίοδο, η μεγάλη εικόνα. Η μια διπλωματία, ασχολείται με την κάμερα στο «Σπίτι της Μαρίας». Η άλλη, κάνει άλλα πράγματα. Ο εκπρόσωπος τύπου του τουρκικού ΥΠΕΞ Öncü Keçeli ανακοίνωσε την διεξαγωγή του «Διπλωματικού Φόρουμ της Αττάλειας» στις αρχές Μαρτίου υπό τον τίτλο «Πρωθώντας τη διπλωματία σε ταραγμένους καιρούς». Έχουν επιβεβαιώσει τη συμμετοχή τους 21 ηγέτες κρατών και κυβερνήσεων, 59 υπουργοί εξωτερικών με το συνολικό αριθμό των συμμετοχών να φτάνει στις 4 χιλιάδες» (Πηγή: Hurriyet, 15/2). Ο ΥΠΕΞ της Τουρκίας Χακάν Φιντάν που

διορίστηκε στη θέση αυτή τον Ιούνιο του 2023 μέχρι τις 30/12/23, πραγματοποίησε 136 συναντήσεις με ομολόγους του από 72 χώρες» (Πηγή: Πρακτορείο Ειδήσεων «Αναδολού»). Οι δυνατότητες κάθε διπλωματικής δράσης, συνδέονται με τα μεγέθη και τους στόχους που θέτει κάθε χώρα. Η Κύπρος προφανώς δεν μπορεί να παίξει σε αυτά τα επίπεδα. Το μόνο πεδίο στο οποίο η Κύπρος έχει σημαντικά πλεονεκτήματα είναι μόνο το ευρωπαϊκό. Η Κύπρος είναι κράτος-μέλος, η Τουρκία ενδιαφέρεται να επαναπρογραμματίσει τις σχέσεις της με την ΕΕ. Δύο τρόποι υπάρχουν για να τύχει διαχείρισης το ζήτημα.

Ο ένας είναι, να μπλοκάρουμε την Ευρωτουρκική (Ε/Τ) σχέση. Απειλή με βέτο. Εντολή στον Κ. Κόμπο να μπλοκάρει την συμμετοχή Φιντάν στην ειδική σύνοδο των ΥΠΕΞ της ΕΕ στην οποία θα γινόταν συζήτηση για το μέλλον των Ε/Τ σχέσεων. Με «απειλές» του τύπου «έχω την Τουρκία στο χέρι» αφού ενδιαφέρεται για πρόοδο στο κεφάλαιο «Τελωνειακή Ένωση» (ΤΕ). Αυτός ο τρόπος συγκρούεται πρώτα από όλα με την ίδια την κοινοτική μέθοδο επίλυσης προβλημάτων- αμοιβαίως, επωφελείς συμφωνίες. Άρα πρώτα η ίδια η ΕΕ αντιτίθεται στις κυπριακές συνήθειες που εισήγαγε ο Τ. Παπαδόπουλος-

και που απέτυχαν πανηγυρικά όπως μιλούν από μόνα τους τα 62 βέτο που έλεγε και (δεν) άσκησε. Αυτά που σήμερα επαναλαμβάνει με διάφορες παραλλαγές τους ο νυν Ε/Κ ηγέτης. Ο άλλος τρόπος είναι η περιήγηση στο χώρο της διπλωματικής δραστηριότητας της Άγκυρας με το πιο απλό συμπέρασμα: ότι η Κύπρος έχει μόνο ένα χαρτί στο χώρο άσκησης της πραγματικής πολιτικής, τη συμμετοχή της στην ΕΕ. Διασύνδεση πάνω σε αμοιβαία οφέλη: κυπριακό, ανανέωση της Ευρωτουρκικής Σχέσης. Αν η Λευκωσία κάψει το χαρτί αυτό, απλά δεν έχει άλλο. Κατά συνέπεια, η απόρριψη από τον Ν. Χριστοδουλίδη της εισήγησης της Μαρία Άνχελα Όλγκιν να «έχει» κάτι στο χέρι για να πάει στην Άγκυρα με χαρτιά στα Ευρωτουρκικά, προοϊωνίζει συμπεριφορές ανάλογες με τα παλιά, αυτές που οδηγούν σε νέο, ακόμα πιο πολύπλοκο αδιέξοδο. Τα Ευρωτουρκικά (όπως ΤΕ, βίζα), δεν ενδιαφέρουν τον μονοθεματικό Ε. Τατάρ, ενδιαφέρουν όμως τη χώρα που έχει ζωτικής σημασίας συμφέροντα και η οποία μπορεί να πείσει τον νυν Τ/Κ ηγέτη πολύ πιο εύκολα από ότι έπεισε τον Ρ. Ντενκτάς. Κατά συνέπεια, αυτή η διασύνδεση είναι το κλειδί για να ανοίξουν όλα τα ουσιώδη.

14. Στο καναβάτσο. Αλλά ποιος; 18/02/2024

Συμπληρώνεται ένας χρόνος από τους σεισμούς στην Α. Τουρκία, 6/2/23. Οι σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας αλλάζουν. Συναντήσεις Ερτογάν-Μητσοτάκη, Γεραπετρίτη-Φιντάν, Φραγκογιάννη- Ακτσαπάρ. Η Αθήνα (Δεκ/23) εξασφάλισε έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε τούρκοι πολίτες να μπορούν ταξιδεύουν σε 10 ελληνικά νησιά με βίζα κατά την άφιξή τους για διάρκεια 7 ημερών. Ο υφυπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Κ. Φραγκογιάννης δήλωσε σχετικά στην Hürriyet (3/2): «Αυτή η πρωτοβουλία (10 νησιά) μεταφέρει ένα ισχυρό μήνυμα, που αντικατοπτρίζει μια θεμελιώδη αλήθεια: Τα ελληνικά νησιά λειτουργούν ως γέφυρα επικοινωνίας και φιλίας μεταξύ των δύο λαών. Στόχος να αυξηθεί ο σημερινός όγκος διμερών εμπορικών συναλλαγών στα 10 δισ. ευρώ μέσα στην επόμενη πενταετία. Ο στόχος αυτός εξαρτάται από την επέκταση του εμπορίου, την ανταλλαγή γνώσεων, τεχνογνωσίας και πόρων, καθώς και την ανάληψη κοινών έργων στην Ελλάδα, την Τουρκία, ακόμη και σε τρίτες χώρες».

Ο υφυπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας Μ. Ακτσαπάρ και ο υφυπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Κ. Φραγκογιάννης συναντήθηκαν κατά τη διάρκεια της έκτης Συνάντησης Μικτής Οικονομικής Επιτροπής Τουρκίας-Ελλάδας και Επιχειρηματικού Φόρουμ (3/2). Στο Φόρουμ συμμετείχαν περίπου 100 Έλληνες επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στην Τουρκία, καθώς και περίπου 200 Τούρκοι επιχειρηματίες, από ποικίλους κλάδους της οικονομίας – τρόφιμα και ποτά, κατασκευές, ναυτιλιακός εξοπλισμός, ενέργεια και ΑΠΕ, υψηλή τεχνολογία, τουρισμός. (Πηγή: euro2day, 3/2)

Όλα τα στοιχεία δείχνουν ότι η πολιτικής της προσέγγισης ανάμεσα στις δύο χώρες είναι εκεί, ήρθε και θα μείνει. Σήμερα 100 Έλληνες επιχειρηματίες δραστηριοποιούνται στην Τουρκία. Ο όγκος των διμερών εμπορικών συναλλαγών να πάει στα 10 δισ. ευρώ μέσα στην επόμενη 5ετία, 61 ελληνικές εταιρείες δραστηριοποιούνται στην Τουρκία.

Η Κύπρος έχει μόνο να ωφεληθεί από την πλήρη ανάλυση των πραγμάτων. Η αντίληψη ότι η Κύπρος μπορεί να μπλοκάρει τις Ελληνοτουρκικές ή τις

Ευρωτουρκικές σχέσεις, έρχεται πρώτα πρώτα σε σύγκρουση με τον ολοένα και στενότερο κύκλο των σχέσεων Ελλάδας-Τουρκίας. Η λογική της Λευκωσίας ότι, παρεμποδίζοντας την ανανέωση της Τελωνειακής Σχέσης ΕΕ-Τουρκίας, θα προκαλέσει κόστος στη δεύτερη από πολλά δις ευρώ- (άρα «έτσι θα την έχει στο χέρι») στερείται σοβαρότητας. Ή η λογική ότι μπλοκάροντας την συμμετοχή Χακάν Φιντάν στο Συμβούλιο Υπουργών των «27», θα σπρώξει την Τουρκία στο καναβάτσο, είναι επιεικώς παιδαριώδης.

Οι αντιφάσεις και η διγλωσσία της Ε/Κ ηγεσίας δεν έχουν όρια. Να ακόμα μια αποκάλυψη-κάτι σαν τσουνάμι από το Κραν Μοντάνα. Ιωάννης Κασουλίδης: δεξί χέρι του Ν. Αναστασιάδη, επί σειρά ετών ΥΠΕΞ, πρόσωπο με ευρύ κύρος στην παράταξή του, παρα λίγο πρόεδρος της δημοκρατίας. (Πηγή: Podcast, Legal Matters 9/2, Χριστόφορος Χριστοφή).

Ο Ι. Κασουλίδης ομιλεί: «Ο Τσαβούσογλου όντως εβγήκεν (έξω από την συνάντησή του με τον Αναστασιάδη) και όποιον έβλεπεν, ή εκάθετουν, ή εστέκετουν, έλεγέν του ότι ο «Αναστασιάδης μού είπε

αυτόν το πράμα (για δύο κράτη)». Ύστερα ο Ι. Κασουλίδης συμπληρώνει: «Ο Αναστασιάδης το έλεγεν τότε υπό ποίαν έννοιαν; Ότι δεν μπορείς με τους τούρκους να βρεις συμφωνία και θα καταλήξουμε σε δύο κράτη». Αποκαλύπτει δε ότι (αργότερα) σε σύσκεψη στη Λευκωσία είπεν στον Ν. Αναστασιάδη «μην ξαναπείς τέτοιον πράμα» και διέψευσε ότι του είπε «μην ξαναπείς τέτοιες πελλάρες». Σύμφωνα με στοιχεία από τον Μ. Δρουσιώτη η συνάντηση Αναστασιάδη- Τσαβούσογλου κρατησε 1 ώρα και 15 λεπτά! Όλα μαζί συγκροτούν έναν απίστευτης έχτασης τυχοδιωκτισμό με την «σφραγίδα» Αναστασιάδη: την προηγούμενη μέρα έδινε προτάσεις για να καταστήσει (δήθεν) το Πλαίσιο του ΓΓ πιο λειτουργικό, και την άλλη μέρα μιλούσε στον Μ. Τσαβούσογλου για «δύο κράτη», πίσω από τις πλάτες της Ε/Κ ηγεσίας, του Τ/Κ ηγέτη και του ΓΓ! Κυρίως όμως πίσω από τις πλάτες της Ε/Κ κοινότητας η οποία στήριξε και στηρίζει τη διεκδίκηση λύσης ΔΔΟ και πάνω σε αυτή την βάση κάνει τις επιλογές της στις προεδρικές εκλογές! Βέβαια υπάρχει ένα μείζον ζήτημα για τους συνεργάτες του Ν. Αναστασιάδη-σε ειδική βαθμίδα Χριστοδουλίδης και Μαυρογιάννης, και, βέβαια, για την με μέγιστη καθυστέρηση παρέμβαση Κασουλίδη. Ποιους «ήβρεν μπροστά του» ο Μ. Τσαβούσογλου, αν όχι τον

διαπραγματευτή Α. Μαυρογιάννη και τους στενούς του συνεργάτες, αφού άλλοι δεν υπήρχαν; Ο Ν. Χριστοδουλίδης επέδειξε 7χρονη δραστήρια συγκάλυψη στον τυχοδιωκτισμό Αναστασιάδη, και, επιπρόσθετα ανέλαβε το ρόλο της εποπτείας των ΜΜΕ για να στηρίξει το «αφήγημα» Αναστασιάδη ότι «για όλα φταίνε όλοι οι άλλοι». Στη συνέχεια πήρε ως αντάλλαγμα την πλήρη στήριξη για τις προεδρικές 2023. Μπορεί ο νυν ΠτΔ να δηλώνει ότι «θα πράξουμε ότι είναι δυνατόν, έτσι ώστε το 2024, να είναι το έτος της επανένωσης της Κύπρου», αλλά θα έπρεπε να διερωτάται γιατί κανένας παίκτης στο διεθνή χώρο (ΗΕ, ΕΕ) δεν έχει πειστεί από τις δηλώσεις ή τους χειρισμούς του. Πίσω από το έλλειμμα αξιοπιστίας (και) του ιδίου βρίσκεται το Κραν Μοντάνα, το 2017, μέρος του οποίου αποκάλυψε ο Ι. Κασουλίδης, με εμφανή στόχο τον εκτροχιασμό του Πλαισίου Γκουτέρες. Όλα τα στοιχεία δείχνουν ότι το να υπηρετήσει κάποιος στο κυπριακό ΥΠΕΞ, δεν συνιστά αυτομάτως ικανή συνθήκη για να σχηματίσει μια αξιόλογη θεώρηση των πραγμάτων. Αντίθετα, η εκπαίδευση στην επωδό του «μονίμως αδικημένου», συχνά κρύβει την άλλη διάσταση της τραγωδίας των κοινών μας. Μέσα από τη διπλωματία της καταγγελίας

να κρύβουμε από την κοινή γνώμη την επιλογή της στασιμότητας ως της «αναπόφευκτης» επιλογής.

15. Χειρονομίες και πυροτεχνήματα, 11/02/2024

Στις 23/1 ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης «ανακοίνωσε 14 ΜΟΕ για τους Τ/Κ»:

Μέτρο 1. «Στο πλαίσιο της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου τον Φεβρουάριο του 2007, έναρξη εξέτασης εκκρεμούντων αιτήσεων για παραχώρηση κυπριακής υπηκοότητας». Ο ίδιος ο ΠτΔ σχολιάζει το μέτρο: «Το 2007 επί διακυβερνήσεως Τάσσου Παπαδόπουλου το Υπουργικό Συμβούλιο έθεσε 5 κριτήρια στο θέμα της εξέτασης των αιτήσεων για παραχώρηση της κυπριακής υπηκοότητας και σταμάτησε η εξέταση τους. Οι αιτήσεις θα αρχίσουν να εξετάζονται». Από το 2007 μέχρι σήμερα δεν έγινε απολύτως τίποτε, αλλά τώρα «έναρξη εξέτασης» με «θα»!

Μέτρο 2. «Καταβολή σύνταξης χηρείας σε δικαιούχους». Αν την δικαιούνται, είναι «παραχώρηση»;

Μέτρο 3: «Πρόσβαση ασθενών στις κλινικές υπηρεσίες του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής». Το ΙΝΓ είναι Δικαιοτικό με βάση το καταστατικό του. Άρα;

Μέτρο 4: «Κάλυψη έκτακτων και επειγόντων φαρμακευτικών αναγκών». Μάλλον ασυνήθιστο, να συνιστά ΜΟΕ η κάλυψη από φάρμακα που πιθανόν να χρειαστούν σε έκτακτη ανάγκη

Μέτρο 5: «Διεύρυνση καταλόγου αγαθών στο πλαίσιο του Κανονισμού της Πράσινης Γραμμής με την προσθήκη 6 συγκεκριμένων προϊόντων». Ο ΚΠΓ είναι έργο αμοιβαίου οφέλους, εδράζεται στα Κείμενα Προσχώρησης της Κύπρου στην ΕΕ. Η διεύρυνση του καταλόγου των αγαθών δεν είναι κάποιο μονομερές ΜΟΕ, αλλά ένα σωστό βήμα αμοιβαίου οφέλους

Μέτρο 6: «Δικαίωμα συμμετοχής σε προγράμματα ανθρώπινου δυναμικού, στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων». Το ΕΕΔ αφορά όλους του Ευρωπαίους πολίτες. Η Κύπρος αποφάσισε να εκπαιδεύσει 100 χιλιάδες πολίτες, άρα καλύπτει και Ε/Κ και Τ/Κ.

Μέτρο 7: «Δικαίωμα συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης του Κέντρου Παραγωγικότητας, όπως και σε επιμορφωτικά σεμινάρια για θέματα κεκτημένου της ΕΕ». Η ίδια λογική με το 6, τα προγράμματα τα κάνει απ' ευθείας η ΕΕ και ότι προσθέσει το ΚΕΠΑ ως επιμορφωτικά σεμινάρια σε Κυπρίους είναι καλόν

Μέτρο 8: «Δικαίωμα απόκτησης Κάρτας Πολιτισμού Νέων που συμπληρώνουν το 18ο έτος της ηλικίας τους». Η Κάρτα πώς;

Μέτρο 9: «Ενίσχυση της στελέχωσης στα σημεία διέλευσης». Το κάνεις, δεν το ανακοινώνεις

Μέτρο 10: «Διαπλάτυνση του σημείου διέλευσης στον Άγιο Δομέτιο». Θεωρείται αυτό ΜΟΕ για να είναι μέρος μιας ανακοίνωσης;

Μέτρο 11: «Μέτρα ταχείας διέλευσης για μαθητές στο σημείο διέλευσης του Λήδρα Πάλας». Τα ΜΟΕ 9, 10, 11 στην ουσία είναι ένα και κάποιος αποφάσισε να το σπάσει σε τρία για να φαίνονται πολλά- 14. Τα ίδια 9, 10, 11 είχαν συμφωνηθεί να γίνουν από Αναστασιάδη-Ακιντζί και ο πρώτος τα άφησε στο ράφι, όπως και επί δεκατίαν άφησε στο ράφι και το ΜΟΕ αρ. 1.

Μέτρο 12: «Πρόσληψη λειτουργών με γνώση της Τουρκικής γλώσσας στο Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Λευκωσίας». Αυτό προκύπτει από το Σύνταγμα. Ή όχι;

Μέτρο 13: «Διασφάλιση συνέχισης ομαλής λειτουργίας της μονάδας επεξεργασίας λυμάτων στη Μια Μηλιά». Η βελτίωση λειτουργίας της μονάδας παραμένει σε εκκρεμότητα, ξεκίνησε το 1977. Χρειάζεται αναβάθμισή της λειτουργίας της ως δικοινοτικό έργο κοινής ωφέλειας.

Μέτρο 14: «Περαιτέρω διευκόλυνση πρόσβασης σε μουσουλμανικά μνημεία στις ελεύθερες περιοχές». Τι σημαίνει αυτό;

Ο ΠτΔ ανακοίνωσε ΜΟΕ επειδή ασκούσε πίεση ο Α. Γκουτέρες-ειδικά στη συνάντησή του με τον Κ. Κόμπο στη Νέα Υόρκη. Πραγματικά ΜΟΕ που αλλάζουν τη φορά των πραγμάτων δεν βρίσκονται στο πακέτο αυτό, γι' αυτό τόσο τα ΗΕ όσο και η ΕΕ τα αξιολόγησαν με την σιωπή τους.

Σε μια παράλληλη εξέλιξη, ο καθηγητής Π. Ιωακειμίδης έγραψε στα αθηναϊκά ΝΕΑ (6/2) ότι «στις 3/2 στο άτυπο Συμβούλιο Υπουργών Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Gymniih) ένα κύριο θέμα στην ατζέντα, οι

σχέσεις ΕΕ – Τουρκίας. Ο Ζ. Μπορέλ πρότεινε να προσκληθεί στη συνάντηση αυτή και ο ΥΠΕΞ της Τουρκίας Χ. Φιντάν. Αλλά η Λευκωσία μπλοκάρισε την πρόσκληση». Προφανώς ο ΥΠΕΞ Κ. Κόμπος με εντολή Χριστοδουλίδη μπλοκάρισε την πρόσκληση. Όπως σημειώνει ο Π. Ιωακειμίδης «η Κύπρος θα έπρεπε να είναι η χώρα που θα πίεζε για την πρόσκληση (σε Φιντάν), έκανε ακριβώς το αντίθετο...αυτό σημαίνει αδυναμία κατανόησης ότι η βαθύτερη προσέγγιση ΕΕ-Τουρκίας αποτελεί μια απαραίτητη προϋπόθεση για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος. Αδυναμία δημιουργικής αξιοποίησης της ΕΕ ως «καταλύτη της λύσης», όπως είχε σχεδιαστεί από τους αρχιτέκτονές της (Κ. Σημίτης, Θ. Πάγκαλος, Γ. Κρασιδάκης κ.ά)».

Η διπλωματία τύπου Χριστοδουλίδη καθοδηγείται από την ψευδαίσθηση ότι έτσι η Τουρκία θα «λυγίσει», ωθώντας την στην άκρη-κάτι που κανένας άλλος εταίρος από τους «26», δεν αποδέχεται. Στα Συμπεράσματα του Άτυπου Συμβουλίου του Σαββάτου πέρασε η φράση (και με την ψήφο Κόμπου!) ότι «η Τουρκία είναι ολοένα και πιο σημαντικός, απαραίτητος εταίρος για την ΕΕ και οι σχέσεις μαζί της θα πρέπει να ενισχυθούν, λαμβάνοντας υπόψη και το κυπριακό».

Η διπλωματία τύπου Χριστοδουλίδη δοκιμάστηκε, και όπου δοκιμάστηκε, απέτυχε: 1. «Πυροτέχνημα και κίνηση εντυπωσιασμού στη διπλωματική σκακιέρα η ανακοίνωση Οζερσάι για είσοδο εμπειρογνωμόνων στην περικλειστη Αμμόχωστο», (19/6/19). 2. «Οι τριμερείς έχουν θωρακίσει πολιτικά και νομικά την ΑΟΖ της ΚΔ» (1/12/ 2019). 3. «Έχουμε θωρακίσει νομικά και πολιτικά τα θαλάσσια όριά μας μέσα από τις συμφωνίες και τις συμμαχίες με τις χώρες της περιοχής», 19/1/20. 4. «Η απόφαση της ΚΔ να προσφύγει στο ΔΔ της Χάγης για επίλυση των διαφορών με την Τουρκία δεν είναι επικοινωνιακό ζήτημα, αλλά μια ουσιαστική κίνηση», 9/12/19. 5. Φιάσκο η κορωνίδα της διπλωματικής του δράσης με την ονομασία «κυρώσεις κατά Τουρκίας μέσω ΕΕ», 2019/20.

Η συνέχιση της πολιτικής Αναστασιάδη με άλλα μέσα, οδηγεί στο ίδιο αποτέλεσμα: εμπάθυνση του αδιεξόδου στο κυπριακό και εξέλιξη της ευρωτουρκικής σχέσης ερήμην του κυπριακού. Μια διπλωματία που διαμαρτύρεται για να κρύψει τη γύμνια της, κάνει μόνο ζημιά στη χώρα, καθώς , οι σχέσεις ΕΕ-Τουρκίας («ο απαραίτητος εταίρος») θα ενισχύονται μέσα από άλλους μηχανισμούς.

16. Μπορεί η Μαρία Άνχελα Ολγκίν; 04/02/2024

Η Μαρία Άνχελα Ολγκίν αφίχθη στη νήσο στις 28/1 και την επομένη συνάντησε Χριστοδουλίδη και Τατάρ. Η νέα προσπάθεια Γκουτέρες αρχίζει μετά από 6 και μισό χρόνια πλήρους στασιμότητας. Τα δεδομένα επί του εδάφους είναι πασίγνωστα. Η Ε/Κ ηγεσία σπατάλησε την πενταετία Ακιντζί (κυρίως Μον Πελεράν, Κραν Μοντάνα) στους τακτικισμούς για να έχει ο Ν. Αναστασιάδης άνεση χρόνου στην πώληση των «χρυσών διαβατηρίων». Η τραγωδία των κοινών: στην εποχή ενός ακέραιου Τ/Κ ηγέτη, η Ε/Κ ηγεσία πήρε τη νήσο στην κατρακύλα στους διεθνείς δείκτες διαφθοράς. Αυτό συμβαίνει τώρα: Ο Ε. Τατάρ, πασίγνωστος ντενκτασικός, εξελέγη γιατί, εκτός άλλων, ο Ν. Αναστασιάδης ψαλίδισε την πολιτική χρησιμότητα του Μ. Ακιντζί μπροστά στη δική του κοινή γνώμη. Από τα μισά του 2017 μέχρι τις 18/10/20 ο Ν. Αναστασιάδης σε πλήρη σύμπραξη με το Ε/Κ βαθύ κράτος (ορισμένα κόμματα, ΜΜΕ, επιχειρηματίες) οργάνωσε την εναλλακτική του πρόταση: τα «δύο κράτη». Πολλοί γνώριζαν την στροφή

αυτή και τον συγκάλυπταν, ηγέτες κομμάτων, διαπραγματευτές, παράγοντες. Μόνο ο τέως αρχιεπίσκοπος αποκάλυψε δημόσια πως «ο πρόεδρος μου μίλησε για δύο κράτη και εγώ διαφώνησα μαζί του». Αλλά μόλις εξελέγη ο Ε. Τατάρ ηγέτης των Τ/Κ, ο Ν. Αναστασιάδης γύρισε την μανέλλα στην ομοσπονδιακή λύση και στα ψηφίσματα των ΗΕ! Γι' αυτό τώρα όλα είναι τόσο δύσκολα. Ο Ν. Αναστασιάδης ακύρωσε τις συγκλίσεις του 2017 και ο Ε. Τατάρ βρήκε το δρόμο έτοιμο, στρωμένο στον εκτροχιασμό. Σήμερα τα δεδομένα έχουν ουσιωδώς διαφοροποιηθεί επί τα χείρω: Ο Ε. Τατάρ μιλά για «κυριαρχική ισότητα». Δεν είναι ευκρινές σε ποια σημεία και πόσο διαφοροποιούν τις συγκλίσεις που ο ο ΓΓ κατέγραψε ως περίγραμμα συμφωνίας στο Κραν Μοντάνα. Από την πλευρά του, ο Ν. Χριστοδουλίδης επιθυμεί να διαπραγματευτεί «από εκεί που μείναμε στο Κραν Μοντάνα» αλλά δεν έχει προσδιορίσει τι αυτό σημαίνει. Ο προκάτοχός του μιλούσε για δύο πλαίσια Γκουτερες, ο Ν. Χριστοδουλίδης δεν ξεκαθαρίζει, αν αυτό ισχύει ή όχι. Μείναμε στο πλαίσιο της 30ης/6 ή στο πλαστογραφημένο πλαίσιο της 4ης/7; Ο νυν ΠτΔ με δημόσιες δηλώσεις του, έχει απορρίψει δύο από τα Έξι Σημεία του πλαισίου του ΓΓ (διακυβέρνηση, περιουσιακό). Αυτό θα κάνει και ο Ε.

Τατάρ, θα ανοίξει και αυτός, άλλα δύο, (ασφάλεια, εγγυήσεις). Έτσι, με τέσσερα κεφαλαια ανοικτά, η αποστολή της Μαρία Άνχελα Ολγκίν θα πάρει τέλος και το ΣΑ των ΗΕ θα ενημερωθεί για το οριστικό, αυτή τη φορά, τέλος της διαδικασίας. Η μόνη επωφελής για την χώρα πολιτική, για το σύνολο της χώρας, είναι η αποδοχή του Πλαισίου Γκουτέρες ως συμφωνήθηκε και έχει καταγραφεί από τον ΓΓ στις 30 Ιουνίου 2017. Να μην ανοίξουν τα συμφωνημένα Έξι Σημεία για να μείνουν προς συζήτηση μόνο τα εκκρεμούντα. Ο ΓΓ των ΗΕ έθεσε το περίγραμμα μέσα στο οποίο θα κινηθεί η απεσταλμένη του: «Μια έγκαιρη συμφωνία σε στρατηγικό επίπεδο, θα παρείχε άμεσα σε κάθε πλευρά την απαραίτητη διαβεβαίωση ότι η συνολική διευθέτηση θα περιελάμβανε εκείνα τα στοιχεία που έχουν καίρια σημασία για κάθε κοινότητα και έτσι θα πρόσφερε την ώθηση για την ολοκλήρωση των υπόλοιπων τεχνικών λεπτομερειών».

Η Μαρία Άνχελα Ολγκίν Κουεγιάρ μετά την συνάντησή της με τον Ν. Χριστοδουλίδη εξέφρασε «την ετοιμότητά της να συμβάλει στην επανέναρξη της διαδικασίας για το Κυπριακό και στην εξεύρεση κοινού εδάφους μεταξύ των δύο πλευρών». Μετά την συνάντηση με τον Ε. Τατάρ

δήλωσε: «Αυτό που πρόκειται να κάνω είναι να ακούσω τους ανθρώπους, να ακούσω την κοινωνία των πολιτών, τις ανάγκες του λαού, το τι θέλει». Ύστερα είπε πιο πολλά: «Όσο λιγότερα λέω, τόσο περισσότερο μπορώ να εργαστώ. Αυτό έμαθα μετά την ειρηνευτική διαδικασία στην Κολομβία, όπου συμμετείχα. Το πιο σημαντικό είναι να ακούς. Όχι μόνο τους ηγέτες, πρέπει να ακούμε τον λαό και την κοινωνία των πολιτών. Γιατί οι ηγέτες πρέπει να αναζητήσουν ένα κοινό έδαφος. Εμείς πρόκειται να βοηθήσουμε. Είμαστε εδώ για να διευκολύνουμε και χαίρομαι πολύ που το κάνω». Ύστερα μίλησε για τα «κεκτημένα» της Κολομβίας: «Προέρχομαι από μια χώρα στην οποία μια σύγκρουση 50 ετών κατέληξε τελικά σε συμφωνία ειρήνης και ήμουν μέρος της ομάδας που πέτυχε τη συμφωνία. Νομίζω μπορώ να συνεργαστώ και να κάνω ότι καλύτερο μπορώ ώστε να υπάρξει ένα καλό αποτέλεσμα για την Κύπρο. Αναγνωρίζω όλες τις προσπάθειες που έγιναν στο παρελθόν, τώρα πρέπει να σκεφτούμε το μέλλον».

Μετρημένη, στη γραμμή που καθόρισε ο Α. Γκουτέρες, έρχεται να βοηθήσει με αξιοποίηση της σοφίας που απέκτησε στη μάχη για την ειρήνη στην χώρα της. Γι' αυτό έχει σημασία να δούμε την Μαρία Άνχελα Ολγκίν

μέσα από τα Κολομβιανά της «μάτια»: 50 χρόνια ένοπλη πάλη, 220 χιλιάδες νεκροί, επτά εκατομύρια εκτοπισθέντες. Οι διαπραγματεύσεις ειρήνευσης κράτησαν τέσσερα χρόνια. Οι Διαπραγματευτές αξιοποίησαν τη διεθνή εμπειρία, ερεύνησαν την Β. Ιρλανδία και την Ν. Αφρική. Στην Κύπρο, οι προηγούμενοι διαπραγματευτές Α. Μαυρογιάννης και Ο. Ναμί πήγαν για «επιμορφωτική» επίσκεψη στη Ν. Αφρική-2014. Επέστρεψαν. Αλλά αν δεν μοιράζεσαι τις εμπειρίες που αποκτάς, αν δεν τις κάνεις κτήμα των πολλών, αξιοποιώντας τους σύγχρονους μηχανισμούς επικοινωνίας, τότε δεν έχει νόημα καμμία επίσκεψη. Προφανώς η απεσταλμένη γνωρίζει πού ήρθε και τι θα αντιμετωπίσει. Η απεσταλμένη μόνο που δέχθηκε αυτή τη μεγάλη ευθύνη, αξίζει να δοκιμάσει.

17. Παγωμένες ομιλίες στο τελευταίο μίλι, 28/01/2024

Από την εποχή του Σ. Κυπριανού έμεινε γνωστό το σλόγκαν «κερδίζωμεν έδαφος». Μετρήθηκε ποτέ το πώς και πόσο «κερδίζαμεν»; Όχι βέβαια, το σλόγκαν αφορούσε κυρίως το εσωτερικό ακροατήριο- «να μιλώ,

να κερδίζω έδαφος στην κοινή γνώμη εντός, άλλωστε ποιος μπορεί να μετρήσει το εκτός, αφού κανένας άλλος δεν ήταν μαζί μου...». Έτσι και με την ομιλία Ν. Χριστοδουλίδη από το βήμα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης (23/1). Με την χαρακτηριστική φράση «είναι καιρός για ειρήνη» και τη σωστή διαπίστωση «δεν υπάρχουν παγωμένες συγκρούσεις», κατέληξε στο κυρίως πιάτο της ομιλίας του, πόσο δίκαιο έχουμε, πόσο άδικο έχει η Τουρκία-από τη νεκρή ζώνη, μέχρι το ΕΔΑΔ. Ωστόσο, όλοι όσοι ήταν παρόντες στην αίθουσα της ΚΣΣΕ, γνωρίζουν τα ουσιώδη του κυπριακού, γνωρίζουν για την εισβολή, την κατοχή, τις παρενέργειες. Οι χώρες των παρόντων μελών έχουν πρεσβείες στη Λευκωσία, συνεπώς η επανάληψη του ιδίου κειμένου από Ε/Κ ηγέτες, δεν οδηγεί δεν κάτι καινούριο. Σε αυτές τις ευκαιρίες το ακροατήριο περιμένει να ακούσει ποια κοινά συμφέροντα αναδεικνύεις. Με ποιο τρόπο αυτοί στους οποίους απευθύνεσαι μπορεί να παίξουν ένα ρόλο. Περιμένουν να ακούσουν αν έχεις σοβαρή άποψη στα μείζονα που σε αφορούν και τους αφορούν (άμεσα ή έμμεσα)- κυρίως το μέλλον των ευρωτουρκικών σχέσεων σε σχέση με μια στρατηγική ειρήνης στην Α. Μεσόγειο. Μια τέτοια παρέμβαση (με τα κατάλληλα επιχειρήματα και

πειθώ) «επιστρέφει» ως όφελος σε σένα γιατί γνωρίζεις τον τρόπο να πολλαπλασιάζεις το κεντρικό σου μήνυμα. Στο σημείο αυτό ο Ελ. Βενιζέλος έχει να μας πει πολλά:

«Ειλικρίνεια-Αλήθεια. Ιδού η μέθοδός μου. Μην ομιλείτε περί ιστορικών δικαίων. Δεν κάμνουν εντύπωσιν εις τους ευρωπαίους. Εις τα υπομνήματά μου και τα προφορικά μου διαβήματα, ουδέποτε έκαμα χρήσιν του όρου «ελληνικά δίκαια». Ο όρος αυτός είναι συναισθηματικός. Οι δε ευρωπαίοι δεν τον εννοούν. Ο όρος μου ήτο «δίκαια ελληνικά συμφέροντα». Αλλά και συμφέροντα της Ανθρωπότητας. Όχι αποκλειστικώς της Ελλάδος...»

Όταν Ε/Κ ηγέτες μιλούν στα διεθνή βήματα κάνουν ότι αγνοούν πως το ακροατήριο έχει υπόψη του πως τα ΗΕ υπέβαλαν πλαίσιο λύσης το οποίο η μια πλευρά αποδέχθηκε και η άλλη απέρριψε. Το ίδιο επίσης ακροατήριο γνωρίζει ότι σε επόμενο στάδιο των συνομιλιών η μια πλευρά σηκώθηκε και έφυγε από τις συνομιλίες και πως ο ηγέτης της άλλης ζητούσε να γίνει «στρατηγική συμφωνία» το πλαίσιο λύσης επόμενου ΓΓ! Κάνουμε ότι αγνοούμε ότι οι δύο πιο πάνω κύριες «στιγμές» στη διαδρομή του κυπριακού (μετά την εποχή

της «χωριστικής σκέψης» του Ρ. Ντενκτάς), συνέβαλαν ουσιωδώς στη μείωση της βαρύτητας του ηθικού πλεονεκτήματος των Ε/Κ, (θύματα εισβολής και κατοχής) και ταυτόχρονα συνέβαλαν στη μείωση της εξωτερικής πίεσης πάνω στην Τουρκία για το άλυτο κυπριακό.

Ο ΠτΔ στη διάρκεια της ομιλίας του στην ΚΣΣΕ χαιρέτισε το διορισμό της προσωπικής απεσταλμένης του ΓΓ Μαρία Άνχελα Ολγκίν, «επαναλαμβάνοντας πως προσδοκεί στην επανέναρξη των διαπραγματεύσεων από εκεί όπου διακόπηκαν στο Κρανς Μοντανά το 2017» (Πηγή: ΚΥΠΕ). Παραμένει βέβαια το ερώτημα, τότε γιατί φύγαμε, αλλά τώρα είμαστε εδώ. Είναι πολύ χρήσιμη η φράση Χριστοδουλίδη ότι «δεν υπάρχουν παγωμένες συγκρούσεις». Ο ΓΓ των ΗΕ συμφωνώντας μαζί του μάς υπενθυμίζει πως «πιστεύω ακράδαντα ότι στο Κραν Μοντανά χάθηκε μια ιστορική ευκαιρία», 30/9/17. Κατά συνέπειαν, αν ο ΠτΔ εννοεί την πιο πάνω φράση, αυτό ισούται με ξεκάθαρη ενημέρωση της νέας απεσταλμένης του ΓΓ ότι ο Ε/Κ ηγέτης υιοθετεί το πακέτο της συμφωνίας του 2017 στο σύνολό του. Στην ίδια συγκυρία, η Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης της ΕΕ κατέθεσε έγγραφο στο Συμβούλιο των ΥΠΕΞ (21/1) με το οποίο εισηγείται για το Μεσανατολικό 1. Προπαρασκευαστική Διάσκεψη Ειρήνης, 2

Ενημέρωση/Συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών, 3. Λύση από δύο κράτη που θα ζουν δίπλα δίπλα σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας, 4. Τα μέρη μπορούν είτε να εγκρίνουν το σχέδιο, είτε να το απορρίψουν. 5. Οι συμμετέχοντες στη Διάσκεψη θα εξηγήσουν «με ακρίβεια» σε Ισραήλ και Παλαιστίνη τις συνέπειες από τις επιλογές τους. Βέβαια κανένα θέμα δεν μοιάζει με το άλλο, αλλά το πολιτικό σκεπτικό της Διάσκεψης που αναφέρεται για το Μεσανατολικό, συνδέεται άμεσα με το Κυπριακό. Ασφαλώς το ουσιώδες περιεχόμενο δεν είναι το ίδιο (δύο κράτη στη Μέση Ανατολή, ένα κράτος, ομοσπονδιακή λύση, ΔΔΟ στο κυπριακό). Τα γύρω στοιχεία όμως μοιάζουν αρκετά: άλυτα προβλήματα, επί δεκαετίες ατελέσφορες διαπραγματεύσεις, οι πλευρές δεν είναι σε θέση διανύσουν το τελευταίο μίλι. Το κυπριακό είναι ακίνητο από το 2017 και το Μεσανατολικό από το 2014. Κλειδί σε όλα η εισήγηση πως τα μέρη μπορούν είτε να εγκρίνουν, είτε να απορρίψουν την τελική πρόταση και οι συμμετέχοντες στη Διάσκεψη να εξηγήσουν στα μέρη με ακρίβεια τις συνέπειες από τις επιλογές τους. Κάτι τέτοιο βέβαια δεν είναι εύκολο, γι' αυτό οι προϋποθέσεις για το κυπριακό είναι αναγκαίες. Όπως η πλήρης συνεργασία ΗΕ-ΕΕ (Γκουτέρες/Μπορέλ). Όπως η αναγνώριση του Πλαίσιου

του ΓΓ Α. Γκουτέρες της 30ης Ιουνίου 2017 ως της βάσης για την τελική διαπραγμάτευση. Όπως, σε διασύνδεση με τα πιο πάνω σημεία, ανανέωση της συζήτησης για την ανασυγκρότηση της Ευρωτουρκικής σχέσης, (πρώτο βήμα ο εκσυγχρονισμός της Τελωνειακής Ένωση ΕΕ-Τουρκίας), εξέλιξη στην οποία η Λευκωσία θα μπορούσε να παίξει ρόλο. Είναι ηλίου φαινότορον πως, ούτε το Κυπριακό, ούτε το Μεσανατολικό μπορούν να επιλυθούν μόνο με εσωτερικές διεργασίες. Απαιτείται εξωτερική δραστηριότητα/ώθηση (ΕΕ, ΗΕ). Τα μέρη θα εγκρίνουν, ή θα απορρίψουν την τελική φόρμουλα. Οι συμμετέχοντες θα εξηγήσουν στα μέρη με ακρίβεια τις συνέπειες από τις επιλογές τους.

18. Μνήμη και συμφιλίωση, 21/01/2024

Τελετή ονοματοδότησης του «Πάρκου Αγνοουμένων Παιδιών της τουρκικής εισβολής 1974» στον Στρόβολο, 13/1. Ο πρόεδρος μάς ενημερώνει ότι «από τα 36 αγνοούμενα παιδιά της τουρκικής εισβολής του 1974 έχουν ταυτοποιηθεί μέχρι σήμερα μόνο τα 20» και πως το Υπουργείο Παιδείας θα προχωρήσει στην

ονοματοδότηση 36 αιθουσών σε Δημοτικά Σχολεία, Γυμνάσια και Λύκεια, έτσι ώστε η μνήμη αυτών των παιδιών να συνεχιστεί, αλλά και μέσα από την ονοματοδότηση να ενημερωθούν, να μάθουν οι νέες γενιές για την κυπριακή τραγωδία». 13/1

Τρεις μέρες πίσω (10/1) σχετικό δελτίο μάς ενημερώνει πως «η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέγραψε συμφωνία ύψους 2,6 εκατ. ευρώ με το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (UNDP) για να βοηθήσει το έργο της Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοούμενους στην Κύπρο (ΔΕΑ)». Έχει ειδική σημασία να υπογραμμίζουμε το γιατί αυτού του προγράμματος:

«Η νέα χρηματοδοτική συνδρομή θα συμβάλει στις προσπάθειες της ΔΕΑ να ανακτήσει, να ταυτοποιήσει και να επιστρέψει τους αγνοούμενους στις οικογένειές τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει το έργο των δικαιοδικών Ε/Κ και Τ/Κ επιστημονικών ομάδων που συμμετέχουν σε όλα τα στάδια των εργασιών της ΔΕΑ»

«Οι δραστηριότητες αυτές συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση των αμοιβαίων ανησυχιών και ενισχύουν τη συνεργασία μεταξύ των κυπριακών κοινοτήτων, ενώ παράλληλα παρέχουν ανακούφιση στις οικογένειες των

αγνοουμένων, αποτελώντας μια ζωτικής σημασίας πτυχή των συνολικών προσπαθειών συμφιλίωσης στο νησί».

«Αυτή είναι η 15η συμφωνία της Επιτροπής με το UNDP και καταδεικνύει την ισχυρή προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης και συμφιλίωσης στην Κύπρο». Ένα ακόμα χρήσιμο απόσπασμα από το δελτίο της Επιτροπής: «Από το 2006 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ο μεγαλύτερος χορηγός χρηματοδοτικής βοήθειας προς τη ΔΕΑ, η οποία ανέρχεται σε σχεδόν 38,5 εκατ. ευρώ, συμβάλλοντας στην ταυτοποίηση 1044 από τους 2022 αγνοούμενους»

Σημεία από την ανακοίνωση της Επιτροπής διασυνδέονται με την εκδήλωση ονοματοδότησης του «Πάρκου Αγνοουμένων Παιδιών της τουρκικής εισβολής». Η Επιτροπή προτείνει μian άλλη στρατηγική: 1ον «Καλύτερη κατανόηση των αμοιβαίων ανησυχιών, ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κυπριακών κοινοτήτων». 2ον «Ζωτικής σημασίας πτυχή των συνολικών προσπαθειών συμφιλίωσης στο νησί».

Πολλές εκδηλώσεις στην Ε/Κ κοινότητα, όπως αυτή με την «ονοματοδότηση πάρκου» και οι συνήθειες Κυριακάτικες, αφορούν κάτι σημαντικό: την συντήρηση

της μνήμης. Η πρόταση της Επιτροπής διαθέτει μια άλλη ματιά στα πράγματα, αυτήν που μπορούμε να ονομάσουμε «στρατηγική για τη δημιουργική μνήμη» με περιεχόμενα την «κατανόηση», την «συμφιλίωση», την «οικοδόμησης της ειρήνης». Η διαχείριση του παρελθόντος δεν είναι μια ουδέτερη υπόθεση, διασυνδέεται με το παρόν. Αγνοούμε ή θυμόμαστε, τιμούμε ή παραγνωρίζουμε κατά κανόνα για να υπηρετήσουμε έναν σημερινό πολιτικό στόχο. Αν διαθέτουμε έναν παγκύπριο στόχο, βλέπουμε τη μεγάλη εικόνα και την οργανώνουμε ανάλογα, αν μάς αρκεί η μικρή εικόνα καταφεύγουμε στην επίκληση της για να συνεχίσουμε να παράγουμε το ίδιο αποτέλεσμα. Αντίθετα, η δημιουργική αξιοποίηση της μνήμης συμβάλλει στην αυτογνωσία και έτσι στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων μιας κοινωνίας να αντιμετωπίσει τα σημερινά προβλήματα.

Ο ΓΓ των ΗΕ Α. Γκουτέρες στην Έκθεσή του για τις Καλές του Υπηρεσίες για την Κύπρο με ημερομηνία 11 Ιανουαρίου 2024 περιγράφει με εξαιρετική ακρίβεια τα σημερινά προβλήματα:

«Το τελευταίο εξάμηνο του 2023 έγιναν 302 στρατιωτικές παραβιάσεις και από τις δύο πλευρές, εκ των οποίων 159 σοβαρές, καθώς αφορούσαν μόνιμες κατασκευές και 60 αφορούσαν κινήσεις προς τα εμπρός, αμφισβητώντας τις γραμμές κατάπαυσης του πυρός». 2. «Ο Ειδικός Αντιπρόσωπος μου στην Κύπρο Κ. Στιούαρτ, τους τελευταίους 6 μήνες, έκανε 129 συναντήσεις φορείς, ομάδες πολιτών, επαγγελματικές οργανώσεις. Σκοπός του ήταν να προωθήσει επαφές, συνεργασίες, δημιουργία εμπιστοσύνης, ανταλλαγή ιδέων για την ειρήνη». Ύστερα απευθύνεται σε όλους τους Κυπρίους: «Οι πρόσφατες εξελίξεις τόσο στο νησί όσο και στην περιοχή υπογραμμίζουν ότι οι συγκρούσεις, οι οποίες μπορεί να φαίνονται παγωμένες στην επιφάνεια, συχνά συνεχίζουν να σιγοβράζουν στο υπέδαφος. Καθώς το χάσμα διευρύνεται χρόνο με το χρόνο, υπάρχει μια αυξανόμενη συνειδητοποίηση και από τις δύο πλευρές ότι οι προοπτικές για μια λύση που όλοι μπορούν να αποδεχτούν σταδιακά ξεθωριάζουν». Ο ΓΓ ξεκάθαρα απλώνει ένα δίκτυ προστασίας στην Κολομβιανή απεσταλμένη του Μαρία Άνχελα Όλγκιν-Κουεγιάρ ότι έρχεται για να διευκολύνει τους δύο ηγέτες, όχι για να επιλύσει το κυπριακό. Δηλώνει: «οι ίδιοι οι ηγέτες να πάρουν σημαντικές πρωτοβουλίες ή χειρονομίες για τη

δημιουργία δυναμικής προς την κατεύθυνση του διαλόγου και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης».

Οι εξελίξεις θα τρέξουν και οι διεθνείς παίκτες θα δουν πού βρίσκονται τα πράγματα. Τα δεδομένα είναι σε όλους γνωστά, γι' αυτό απαιτείται αίσθηση του επείγοντος. Εάν θέλουμε, χρειαζόμαστε Συγκυρία και Σχέδιο. Η Συγκυρία μάς κτυπά την πόρτα (νέα απεσταλμένη, νέα προσπάθεια, Πλαίσιο ΓΓ, Ευρωτουρκικά, Ενεργειακά, Ελληνοτουρκικές Συγκλίσεις). Η συγκυρία από μόνη της δεν επιλύει τα προβλήματα, όπως έδειξαν άλλες συγκυρίες στο παρελθόν. Μπροστά πάμε μόνο με σχέδιο και πρόγραμμα υλοποίησής του στις πτυχές της συγκυρίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιγράφει το στόχο: «κατανόηση», «συμφιλίωση» και «οικοδόμησης της ειρήνης». Ο Κ. Στούαρτ επικεφαλής της ΟΥΝΦΙΚΥΠ μετά την ενημέρωση του ΣΑ των ΗΕ στις 16/1 μάς υπενθυμίζει πως πλησιάζουμε τα 60 χρόνια από την άφιξη της ΟΥΝΦΙΚΥΠ στη νήσο, ότι «το πρόβλημα έχει διαρκέσει πάρα πολύ» και αυτό είναι μια «υπόμνηση». Αλλά η υπόμνηση αφορά ηγεσίες που έχουν αντίληψη του ιστορικού χρόνου, ηγεσίες που θέλουν να αξιοποιήσουν την συγκυρία και μπορούν να υλοποιήσουν ένα σχέδιο.

19. Η επιστολή και η ουρά της, 14/01/2024

Στις 22/12/23 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απέστειλε επιστολή στον ΓΓ των ΗΕ και του ζήτησε «να παρέμβει προς την Άγκυρα για να σταματήσει τις παραβιάσεις στη νεκρή ζώνη», καθώς «αυτές οι κλιμακούμενες παραβιάσεις από τις Τουρκικές Δυνάμεις μπορούν να οδηγήσουν σε σοβαρή κρίση» (Πηγή, «ο Φιλελεύθερος», 7/1). Εμφανής η πρόθεση του ΠτΔ να επηρεάσει το περιεχόμενο της υπό ετοιμασία Έκθεσης του ΓΓ για το Κυπριακό για την περίοδο 13/6 με 12/12/23. Σε 14 ημέρες, δημοσιεύτηκε η Έκθεση Γκουτέρες (4/1). Ο ΓΓ δεν έλαβε υπόψη του καμμία από τις προτροπές Χριστοδουλίδη και κατέγραψε την άποψή του σε τρία σημεία: 1ον «Το χάσμα ανάμεσα στις δύο πλευρές μεγαλώνει χρόνο με το χρόνο και οι προοπτικές εξεύρεσης μιας αμοιβαία αποδεκτής πολιτικής διευθέτησης στο Κυπριακό διαβρώνονται», 2ον «Καλεί (τις πλευρές) να συζητήσουν προτάσεις που έχουν υποβληθεί ως ΜΟΕ» και, 3ον Διαπιστώνει «την απουσία ελπίδας ανάμεσα στο κοινό για τις προοπτικές μιας διευθέτησης».

Ο ΠτΔ σχολίασε την Έκθεση την ημέρα των Φώτων: «Η Έκθεση του ΓΓ θα μπορούσε να ήταν καλύτερη ειδικότερα σε ότι αφορά την καταγραφή των παραβιάσεων στη νεκρή ζώνη». Γιατί όμως δεν ήταν «καλύτερη»; Γιατί προφανώς τα ΗΕ εκτιμούν ότι και οι δύο πλευρές έχουν ευθύνες. Τα ΗΕ έχουν δική τους γνώμη-και την γράφουν. Παραδείγματα. Πριν ένα ακριβώς χρόνο, η τότε Έκθεση του ΓΓ (3/1/23) κατέγραψε για την Ε/Κ ηγεσία: 1. Για τις παράνομες κατασκευές στη νεκρή ζώνη- τα διάσημα ττέλια. 2. Για από 300 άτομα οριοφύλακες: «τέτοιες περιπολίες εντός της νεκρής ζώνης θα θεωρούνταν σημαντική παραβίαση». 3. Κατέγραψε και για την Τ/Κ ηγεσία: «Κατασκευή χαρακωμάτων και η τοποθέτηση άλλων εμποδίων εντός της ουδέτερης ζώνης φαίνεται να στοχεύουν στη μονομερή αλλαγή των ορίων της νεκρής ζώνης σε λίγες τοπικές περιοχές». Κάθε κύπριος χρειάζεται να γνωρίζει ότι ο ΓΓ έγραψε επίσης και αυτό: «Κατά μέσο όρο, η ΟΥΝΦΥΚΥΠ ασχολείται με περίπου 10 περιστατικά εντός και γύρω από την ουδέτερη ζώνη κάθε 24 ώρες». Στην Έκθεσή του με ημ. 11/1/24 αναφέρει ότι «μέχρι τις 30 Νοεμβρίου, η αποστολή παρατήρησε συνολικά 302 στρατιωτικές παραβιάσεις και από τις δύο πλευρές».

Η Μαρία Άνχελ Ολγκίν Κουέγιαρ ως προσωπική απεσταλμένη του ΓΓ, θα προσπαθήσει να γεφυρώσει πράγματα για την ουσία του κυπριακού. Προς τι λοιπόν η επιστολή στον ΓΓ και η μεταφορά του κέντρου βάρους από την ουσία (Πλαίσιο Γκουτέρες) στη νεκρή ζώνη, στα Στροβίλια (1994) και στη μια κάμερα στο «Σπίτι της Μαρίας»;

Η λογική λέει πως με Ολγκίν, επικέντρωση θα γίνει στην μεγάλη εικόνα, άρα διαπραγματευτική ετοιμότητα πάνω στα σημεία που συμπύκνωσε στο Πλαίσιό του ο ΓΓ, αφού στο Κραν Μοντάνα «τα μέρη έφτασαν κοντά στο να καταλήξουν σε στρατηγική κατανόηση σε όλα τα βασικά στοιχεία μιας συνολικής διευθέτησης», (Πηγή: Έκθεση ΓΓ, 30/9/17). Η επικέντρωση στα παράγωγα της μη επίλυσης, όπως είναι η νεκρή ζώνη, είναι κάτι που ευνοεί απολύτως την γραμμή Τατάρ. Σύμφωνα με ρεπορτάζ στην ιστοσελίδα <https://bnnbreaking.com> «το έγγραφο του ΓΓ των ΗΕ για τις Καλές του Υπηρεσίες στην Κύπρο (4/1) υπογραμμίζει το βαθύτερο χάσμα μεταξύ των Ε/Κ και Τ/Κ με ελάχιστα έως καθόλου σημάδια βελτίωσης».

Η αιτιολόγηση του χάσματος σύμφωνα με το ίδιο ρεπορτάζ:

«Η έκθεση αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη απογοήτευση Γκουτέρες για την απουσία θετικών δεικτών γύρω από την αποτυχία και των δύο πλευρών να εγκρίνουν ΜΟΕ ή να διευκολύνουν τις διακοινοτικές ανταλλαγές».

«Ταυτόχρονα, οι Τεχνικές Επιτροπές, που δημιουργήθηκαν για την προώθηση της συνεργασίας, παραπαίουν. Ορισμένες δεν έχουν συνεδριάσει για μεγάλα χρονικά διαστήματα, ενώ άλλες με καθυστερήσεις στην υλοποίηση.

«Η κατάσταση επιδεινώνεται περαιτέρω από τις διαφωνίες για το άνοιγμα νέων σημείων διέλευσης, αποκαλύπτοντας μια ανησυχητική έλλειψη συναίνεσης... και αύξησης της δυσπιστίας που προκαλείται από παραβιάσεις στην ουδέτερη ζώνη».

«Ο Α. Γκουτέρες άφησε να εννοηθεί ότι η αιτιολόγηση της ατελείωτης παρουσίας της Unficyp χωρίς να υπάρχει πολιτική λύση στον ορίζοντα είναι ολοένα και πιο δύσκολη. Αυτό το συναίσθημα αναδύεται καθώς η Unficyp πλησιάζει την 60η επέτειό της, υπογραμμίζοντας

τον παρατεταμένο χαρακτήρα της σύγκρουσης. Οι επιπτώσεις της Έκθεσης υποδηλώνουν την φθίνουσα ελπίδα του ΟΗΕ για επίλυση». Ο επίλογος του ρεπορτάζ:

«Οι παρατηρήσεις των ΗΕ υποδηλώνουν ότι η επίμονη διαίρεση και η εξοικίωση με το status quo ανάμεσα σε πλειοψηφίες και στις δύο πλευρές είναι οι βαθύτερες αιτίες για την έλλειψη διευθέτησης. Η ενδεχόμενη αποτυχία της αποστολής Cuellar, θα μπορούσε ενδεχομένως να σηματοδοτήσει το τέλος της εμπλοκής των ΗΕ στο Κυπριακό, με την πιθανή απόσυρση της Unficyp».

Ο συντάκτης του ρεπορτάζ διαθέτει πηγές. Ίσως από την έδρα των ΗΕ. Αυτό προσθέτει βάρος. Ενδεχομένως ο ΓΓ να ενδιαφέρεται να γνωρίζουν οι παίκτες ότι πλέον το παιχνίδι δεν έχει άλλη παράταση-60 χρόνια είναι αυτά. Η νεκρή ζώνη χρησιμοποιείται ως το καθημερινό εργαλείο για διάλυση της κοινής γνώμης, ίσως και να πάει ένα έμμεσο μήνυμα στην Maria Holguin Cuellar- «μάταιη προσπάθεια». Αλλά η απεσταλμένη είναι πολύ χρήσιμο να έρθει για την τελευταία προσπάθεια- πριν από μια «πιθανή απόσυρση της Unficyp»

20. Το πακέτο και τα «δώρα», 07/01/2024

Η διπλωματία ενός μικρού κράτους δεν έχει απεριόριστες επιλογές. Συνοπτικά, τέσσερεις. Οι πρώτες τρεις, συνιστούν δημοφιλείς πρακτικές στη Λευκωσία: 1ον Να κάνει «εκστρατεία ενημέρωσης» στο διεθνές πεδίο. 2ον Να ζητά άσκηση πιέσεων ή και «κυρώσεις» από ΕΕ, χωρίς να διευκρινίζει τι θα ακολουθήσει μετά, 3ον Να ζητά χρόνο για «παρακάτω» για να αποφύγει να πάρει αποφάσεις και με το πολύ γνωστό «όχι ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα» σπρώχνει τα πάντα στο άγνωστο με βάρκα την ελπίδα, και, 4ον, Να αξιοποιήσει την μόνη στρατηγική που νίκησε. Η Ε/Κ ηγεσία επί 20ετίαν εφάρμοσε τις τρεις πρώτες, εν συνόλω ή κατά περίπτωση, και, ενώ είναι γνωστό το αποτέλεσμα, η επανάληψή τους είναι η «μήτηρ» μιας ακόμα αποτυχημένης πολιτικής. Η «διπλωματία των διασυνδέσεων» είναι η μόνη που δίνει πλεονεκτήματα στην Κύπρο. Η μόνη επιτυχία βασίστηκε στο στρατηγικής σημασίας σχέδιο πάνω σε τρία πόδια: ένταξη της Κύπρου στην ΕΟΚ. Έναρξη ενταξιακών συνομιλιών με την Τουρκία. Διμερείς συνομιλίες Ελλάδας-Τουρκίας με

φόντο την Χάγη (Ελσίνκι, 1999). Οι Ε/Κ ηγεσίες αποφεύγουν να αναλύσουν αυτό το κομβικής σημασίας σημείο και λένε διάφορα δευτερεύουσας σημασίας. Είκοσι χρόνια μετά την ένταξη στην ΕΕ, η Ε/Κ ηγεσία αρνείται να ερμηνεύσει τα πασιφανή. Αλλά,

Ο Ευρωβουλευτής του ΔΗΣΥ Λ. Φουρλάς ερωτά τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ που «έχει προβεί σε δηλώσεις υποστήριξης της ενταξιακής πορείας της Τουρκίας στην Ένωση των 27. Ενώ εκβίαζε το ΝΑΤΟ, πήρε δώρα τόσο από τη Συμμαχία, όσο και από την Ευρώπη». (17/7/23)

Ο Ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ Γ. Γεωργίου δηλώνει στον «Φιλελεύθερο» στις 13/12/23, ότι «η ΕΕ ετοιμάζεται να δώσει νέα δώρα στην Τουρκία, θέτοντας πολύ αναιμικές προϋποθέσεις σε ότι αφορά την ανάγκη επίλυσης του Κυπριακού»

Ο Ευρωπαίος «ΥΠΕΞ» Ζ. Μπορέλ «αναφερόμενος στις εισηγήσεις που περιλαμβάνει για τις σχέσεις της Τουρκίας με την ΕΕ τόνισε πως «αυτό δεν είναι δώρο για

την Τουρκία», αλλά ότι «εξυπηρετεί το πιο σημαντικό μας συμφέρον, που είναι η ειρήνη και η σταθερότητα στην Α. Μεσόγειο». (Πηγή: 29/11/23, Cyprustimes)

Οι αναφορές του τύπου «δώρα στην Τουρκία» κλπ είναι φθηνές εφευρέσεις που ακυρώνουν τα διαπραγματευτικά χαρτιά της Λευκωσίας. Θέτουν τη Λευκωσία εκτός του κοινοτικού τρόπου λειτουργίας όπως τον αναφέρει ο Ζ. Μπορέλ και αφαιρούν δυνητικές διπλωματικές συμμαχίες. Η επανάληψη μιας αποτυχημένης συνταγής οδηγεί:

1ον Στην αδυναμία διαπραγμάτευσης με την ΕΕ, καθώς δεν υφίσταται κάποια πολιτική βάση με επίκεντρο την επίλυση,

2ον Στην κατασπατάληση του πολύτιμου κεφαλαίου της νήσου-της διπλωματίας των διασυνδέσεων που επιφέρει οφέλη σε πλείονες του ενός παίκτες και,

3ον, Ουσιαστικά οδηγεί στο ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα-αποσύνδεση του κυπριακού από την

ευρωτουρκική σχέση και, όπως τα στοιχεία δείχνουν, προώθηση της Τελωνειακής Ένωσης ΕΕ-Τουρκίας ερήμην της Κύπρου. Ήδη υπάρχει πρόσφατο παράδειγμα για το πώς παρακάμπτονται αντιρρήσεις που δεν υπακούουν στην κοινοτική λογική- όπως Όρμπαν σε σχέση με Ουκρανία.

4ον, Εύκολα πετάμε ευθύνες εδώ και εκεί. Αλλά παραγνωρίζουμε ότι και οι άλλοι έχουν συμφέροντα και, παραγνωρίζοντάς τα, δεν μπορούμε να διασυνδέσουμε τα συμφέροντά τους με το κορυφαίο κυπριακό συμφέρον.

5ον, Η πολιτική του μηδενικού αθροίσματος οδηγεί τα κράτη στο περιθώριο, οι προσεγγίσεις του αμοιβαίου οφέλους λύνουν προβλήματα και εξομαλύνουν σχέσεις. Όταν κάθε μέρος κερδίζει κάτι σημαντικό, τότε ανοίγει ο δρόμος για αντιμετώπιση και άλλων θεμάτων. Όταν το κλίμα αλλάζει, οι αποφάσεις εξελίσσονται σε ένα πιο ευνοϊκό περιβάλλον.